

Naročnina mesečno 25 Din, za izuzemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izuzemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Pred težko nalogo

Včeraj so se predstavniki evropskih narodnih manjšin enajstič zbrali, in to v Ženevi, na sedežu Zveze narodov.

Kakor je z idejo najslovičnejše politične mednarodne organizacije, kakor je Zveza narodov, v kateri naj bi bilo posebej no sodelovanje narodov v znamenju sprave in strpnosti, tako nekako je danes z manjšinskimi kongresi, katerih vpliv na vsenarodno javnost raste in pada s plimo in oseko mednarodne zavesti. Mednarodna zavest pada, pada vsaj pri voditeljih in ti jo prenašajo na množice. Nacionalizem se je pri mnogih narodih izmislil v šovinizmu, ki povzroča nestrpnost med posameznimi narodnostmi v notranjosti posameznih držav, a tudi nestrpnost med državami samimi. Malo je več propovednikov mednarodne vzajemnosti, ki naj bi narekuje skupnost človeškega rodu; njihov glas se zgublja med gromom topov, ki se pripravljajo na krvavo delo.

Sila naj zopet deli pravico, močnejši naj narekuje svojo voljo šibkejšemu. Celi narodi se že leta in leta vzgajajo v tej miselnosti. Kako naj uspeva Zveza narodov, ki vendar zahteva od držav (organiziranih narodov), da žrtvujejo nekaj svoje suverenosti in samovolje v korist človeške skupnosti? Kdo naj čuje glas manjšinskega kongresa, ki zahteva pravice za narodne drobce, odkrušene s političnimi mejami od narodne matice, in naslanja to zahtevo samo na mednarodno pravo — za nekatere manjšine mednarodne obveze ne obstoje — ali zgolj na naravno pravo? Zveza narodov nima topov, a manjšinski kongres je samo prostovoljna organizacija predstavnikov narodnih manjšin.

Že ta idejna sorodnost in medsebojna povezanost nalaga manjšinskemu kongresu, da se z vsemi klami zavzame za ohranitev avtoritete Zveze narodov. Poleg tega so mnoge države z mednarodnimi pogodbami pred Zvezo vezane, da priznavajo svojim manjšinam določene pravice. Lanski manjšinski kongres je v načelu pozdravil akcijo Poljske, da se mednarodne manjšinske obveze raztegnejo na vse države, toda moral je nastopiti proti izjavi poljskega delegata v Ženevi, da Poljska sploh ne priznava več obstoječih mednarodnih obvez in da se razprav o pritožbah narodnih manjšin pred Zvezo narodov sploh ne bo udeleževala. Ta gesta je pač spominjala na nenadno odpoved nekaterih važnih določb mirovne pogodbe od strani Nemčije. Če bi še druge države, ki jih vežejo mednarodne manjšinske pogodbe, posnemale poljski zgled, bi se vse uzakonjeno mednarodno manjšinsko pravo zrušilo in zaman bi po tem bila akcija za njega obnovo in razširjenje na ostale države. Ne samo to: ves sistem mednarodnih obvez, ki jim je Zveza narodov nekaj vohel, bi bil s tem hudo prizadet. Poljska kljub temu vztraja na svojem stališču, medtem ko ni nikakega upanja, da bi tudi velesile priznale mednarodne manjšinske obveze.

Kriza vsega manjšinskega prava obstoji v tem, da mnoge države nočejo priznati svojim manjšinam kulturne samobitnosti, ki je nujno navezana na narodno matico izven države, in brez te vezi ne more živeti, in da zato nasilno režejo vse kulturne niti, ki spajajo narodne drobce z matico. Ta kulturna povezanost med narodnim drobcom in matico gre preko političnih meja in torej ne zadeva v nje. Narodna manjšina je kljub tem kulturnim vezavam lahko povsem lojalna nasproti državi; nasprotno, lojalnost narodne manjšine bo toliko večja proti tisti državi, ki ji bo dovolila več pravic in ki ne bo trgala njenih kulturnih stikov z narodno matico.

Zaradi romanskega pojmovanja naroda in države, po katerem se »nacionaliteta« istoveti z državno pripadnostjo in »nacija« z državo, nočejo v državah, kjer to pojmovanje že obstoji in tudi v tistih, ki si ga nalašč prilastajo, priznati narodnosti narodni manjšini in težijo za tem, da se manjšina čimprej raznarodi. Tudi prof. Seaton Watson opozarja v svojem zadnjem spisu o narodnih manjšinah (»The question of minorities« — »Slavonic Review«) na to veliko zmoto, ki je prizadela že toliko gorja narodnim manjšinam.

Manjšinski kongres bo vnovič opozoril evropsko javnost na nevarnost, ki grozi miru samemu zaradi takšnega zmotnega pojmovanja narodnosti in tudi zaradi zavestnega zatiranja etnične individualnosti narodnih manjšin. Prav isti S. Watson opozarja Evropo, da ne pride do popolne pomiritve, dokler se ne reši manjšinsko vprašanje zadovoljivo za narodne manjšine same, a tudi za njihove matice v narodnih državah.

Ce pogledamo zdaj kvaliteto na stanje manjšin, ki nas morajo predvsem zanimati, moramo ugotoviti naslednje: Naša država daje narodnim manjšinam ugodnosti, ki bi jih te glede na njihov pomen nikjer drugod ne bi uživale. To je prava politika. Tako se več naš moralni kapital, na podlagi katerega mi toliko bolj upravičeno zahtevamo pravice za naše manjšine v tujini. V ostalem še enkrat poudarimo ob tej priložnosti: Za te svoje manjšine ne zahtevamo nič več, kakor imajo tuje manjšine pri nas!

Glede naših na Koroskem moramo reči samo na kratko: Nova vladavina nas je v tem pogledu razočarala. Kar se tiče Italije, smo čitali haš te dni v nekem francoskem listu izjavo, da Italija verjame v popolno poitalijančenje južnega Tirolskega. Dejanske razmere torej niso prijazne taki rešitvi manjšinskega vprašanja, kakor odgovarja našemu načelnemu stališču.

Manjšinski kongres pač čaka še ogromen trud, preden mu uspe razčistiti pojme o narodnostnem vprašanju in pripraviti državnike, da uterijo pota ki naj bi dovedla Evropo k pomiritvi. Žal da je ustroj majšinskega kongresa takšen, da ne dopušča razprav o konkretnem položaju posameznih narodnih manjšin. (V smislu pravil so na kongresu dovoljene samo načelne razprave; v zadnjem času pa se nekako v ozadju ustanove snuje nekaj zasebni forum, ki bi proučeval resnično stanje manjšin. V ostalem izdaja kongres od časa do časa tiskano poročilo o položaju vseh manjšin).

V zvezi z abesinskim sporom v Afriki

„Kolonijalna bomba“ Nemčije

Nemčija čaka ugodnega trenutka, da postavi zahteve po kolonijah

Berlin, 2. septembra. b. Se vedno vzbuja veliko pozornost pisanje londonske »Morningpost«, da je treba vse kolonijalne mandate, ki so bili l. 1919 v mirovni pogodbi razdeljeni med zmagovalne države, nanovo porazdeliti. Stališče, ki ga je zavzel najbolj konservativni med angleškimi konservativnimi listi, ki predstavljajo najbolj trdovratne angleške imperialiste, odgovarja željam nemškega naroda in brez dvoma tudi zahtevam, ki jih namerava nemška vlada v kratkem objaviti, namreč, da se ji s pomočjo nove razdelitve kolonijalnih mandatov vrnejo njene nekdanje kolonije v Afriki.

V Berlinu mislijo, da vlada med angleško in nemško vlado že od takrat, ko je nemški kanclerja Hitlerja obiskal takratni angleški zunanji minister sir John Simon, tajen sporazum, da se vprašanje ponovne razdelitve kolonijalnih mandatov po vsej priliki zopet sproži, kadar bodo mednarodnopolitične okoliščnosti ugodne. Nemci mislijo, da je sedanjí

spor v Afriki takšna ugodna priložnost, ki jo tudi Anglija odobrava. Kajti angleški listi vsi brez razlike priznavajo, da Italija danes potrebuje novih kolonijalnih ozemelj, da bo mogla prehraniti svojih 44 milijonov prebivalcev. »Morningpost« piše o tem, da »bi bila neumnost vztrajati na načelu, da je porazdelitev kolonij za vse večne čase končana.« Če je Anglija pripravljena priznati samo začasnost razdelitev kolonijalnih mandatov v primeru Italije, potem je pripravljena isto priznati tudi v primeru Nemčije.

Kdaj bo Nemčija, ki ji stališče Italije v Afriki in načelni pristavek Anglije, izrečen po zunanjem ministru siru Samuelu Hoareu, daje pogum, da po že dozdaj doseženih uspehih na polju enakopravnosti v oborožitvi, vrže pred Evropo tudi zahtevo po kolonijah, dejansko velesile presenetila s svojo »kolonijalno bombom«, še ni znano. Brez dvoma še ne sedaj in ne prej, nego da bo Italija dobila od velesil zadoščenje ali v Abesiniji ali kjer-

koli drugod, in tudi ne prej, predno ne bo popolnoma oborožena tako na suhem, na morju in v zraku, da bo lahko zahtevo po kolonijah tudi z oboroženo silo vzdržala.

Razburjenje, ki gre sedaj po nemškem tisku — ki ga seveda umetno ustvarja ministrstvo za propagando — dokazuje, da nemška vlada, ki sicer uradno molči, pripravlja takšno presenečenje in bo Evropa morda še letos, gotovo pa v prihodnjem letu imela neprijetno dolžnost, da se bavi zopet z »nenasitno Nemčijo«, kot jo imenuje pariški »Echo de Paris«, ki je pojedla list za listom versajske mirovne pogodbe in se pripravila sedaj, da poje še zadnje ostanke, ki tičejo razdelitve njenih kolonij. Abesinski konflikt je odprl vprašanje nemških kolonij in je danes ni sile, ki bi mogla začeti dogodka dogodkov zaustaviti, kakor izjavlja današnji »Völkischer Beobachter«, glasilo nemške hitlerjevske vlade.

Predsednik vlade prišel v Pariz

Važna izjava o prijateljstvu med Jugoslavijo in Francijo

Pariz, 2. sept. AA. Snoči ob 20.30 se je pripeljal predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinović na pariško vzhodno postajo iz Basla. — V njegovem spremstvu je bil njegov kabinetni šef dr. Dragan Protić. Na postaji so ga sprejeli pomočnik šefa protokola, kot zastopnik predsednika republike, v imenu francoske vlade šef Lavalovega kabineta, jugoslovanski poslanik dr. Purić z osebnim poslanstvom, vojaški delegat general Marko Mihajlović s člani jugoslovanske vojaške misije in Francoskem, prefekt pariške policije in ravnatelj pariške policije.

Na potu v Pariz je dr. Stojadinović sprejel v vlaku posebnega poročevalca največjega francoskega lista »Petit Parisien«, kateremu je dal izjavo:

»Za šefa jugoslovanske vlade« je dejal dr. Stojadinović, »ni prijetnejšega in svetlejšega obiska, kakor je obisk Francije.«

Francoski novinar se je zlasti zanimal za sadove konference na Bledu. O tem mu je dr. Stojadinović izjavil tole:

»Čitali ste poročilo, s katerim je bilo naše delo končano. Znano vam je, da je ta sestanek veljal proslavi 15. obletnice, odkar obstoja naša skupina. Zato sem mogel samo izjaviti, da nam naša osebna skromnost dopušča, da smo tem bolj ponosni na delo in uspehe, ki smo jih dosegli v zadnjih 15 letih. Izjaviti sem mogel dalje, da čas, ki razjeda tolikšne stvari, ni mogel ničesar proti naši skupini, ki je svojo akcijo in svoj vpliv v tej razmeroma dolgi dobi neprestano povečevala.

Tu je dr. Stojadinović posebej poudaril, da je bila intervencija Male vseh glavni činitelj, ki je privedel do odločilnega preobrata v vprašanju pakta štirih, preobrata, ki ni dal, da se izvede načrt tega pakta v svoji prvotni obliki. V vseh mednarodnih težkočah se je Mala zveza razvijala in krepila, kakor se v prirodi razvija zdrava rastlina pod normalnimi pogoji.

»Tradicionalna jugoslovanska politika tesnega sodelovanja z obema zaveznikoma iz Male zveze in zveze in prijateljstva s Francijo stoji pri nas izven vsake debate. Ta politika prav gotovo ni odvisna od tega ali onega človeka, saj je izraz globljega čustva hvalečnosti zvestega jugoslovanskega naroda. To je temelj, na katerem stoji naša zunanja politika

in naša zvestoba do Francije. V ostalem pa želimo najboljšo razmerje tudi z drugimi državami; to se razume samo po sebi.«

Predsednik jugoslovanske vlade je nato pojasnil francoskemu novinarju cilje svojega kabineta v notranji politiki.

Razgovor z Lavalom

Danes ob 11 dopoldne je predsednik jugoslovanske vlade dr. Milan Stojadinović v spremstvu jugoslovanskega poslanika v Parizu dr. Purića in svojega kabineta, šefa g. Drag. Protića odšel na Orsajsko nagrebo. Pred vhodnimi vrati Orsajskega nabrežja je sprejel dr. Stojadinovića šef kabineta zunanega ministra in ga takoj odpeljal z g. Purićem k predsedniku vlade in zunanjemu ministru g. Lavalu na konferenco.

Pariz, 2. sept. c. Ob 13 je predsednik vlade in zunanji minister Laval priredil na čast jugoslovanskemu ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru svečano kosilo, ki so se ga udeležili vsi ministri držav Male zveze in balkanskega sporazuma.

Moskva se zahvaljuje prijateljem sovjetske Rusije

Povelje Kominterne „Vsem pravim komunistom in levičarskim elementom“

Riga, 2. sept. TG. Sedaj objavljajo kratke izvlečke iz zaključne resolucije, ki je bila izdana po kongresu Kominterne v obliki »povelja vsem pravim komunistom in na levo usmerjenim elementom«. Značilno je, da je Kominternina smatrala za potrebno, da to povelje izda navzlic ostrim protestom, ki so prišli v Moskvo od raznih krajev sveta, predvsem iz Zedinjenih držav, ki so Moskvi celo zagrozele s prelomom diplomatskih odnosov, ako Kominternina komunističnega rovarjenja ne prekine takoj. Kominternina hoče torej na vsak način izvesti obsežen frontalni

napad in pri tem riskirati tudi težave z državami, ki so priznale Sovjetsko Rusijo. »Povelje«, ki ga Kominternina pošilja v svet, daje sledeča navodila:

1. Ustanovitev enotne svetovne fronte proti fašizmu in kapitalizmu, in s tem povezana prekinitev medsebojne borbe med gibanji, ki so naperjena proti fašizmu.
2. Ofenzivno revolucioniranje ljudskih množic po vsem svetu z učinkovitimi gestli, ki morajo biti različna po državah (sekcijah) in okoliščinah, a imajo vsa za cilj revolucijo.
3. Sistematičen pouk v sredstvih močne roke, to je v uporabljanju vsake vrste orožja. Pri tem je treba prevzeti od »kapitalističnih vojnih priprav« vse, kar bo koristno za revolucijo proletarskih mas.
3. Vse komunistične sekcije po vsem svetu morajo prenehati z dosedanjim taktiko in morajo preiti na vsej fronti v ofenzivo. Kot najbolj učinkovito bojno in ofenzivno sredstvo je politična stavka, ki se naj dosledno izvaja v velikih masah.

(Tako govori Kominternina. Njene besede so jasne in nedvoumne. Pa še in še dobimo države, ki hitijo Kominterni v žrelo in ki s podpiranjem odnosov s sovjetsko vlado, ki je samo izvršni organ Kominterne, odpirajo isti Kominterni novih možnosti, da jih bo zadavila. Ne, Kominterni se ni treba čuditi. Revolucija je njen cilj. Čuditi se je treba sodobnim narodom, ki Kominterni sami ponujajo nož, da ga jim bo zasadila v srce Op. ured.)

Kulturni boj v Nemčiji

Berlin, 2. septembra. AA. DNB poroča: Berlin, sko izredno sodišče je izreko razsodbo proti obtoženim katoliškim duhovnikom reda »Redemptoristov« zaradi deviznih prestopkov. Viljem Brintmann je obsojen na šest let in mesec dni zapora in na denarno globo 100.300 mark; Viljem Platte na dve leti in šest mesecev zapora in na denarno globo 30.000 mark; Anton Walls na tri leta zapora in na 10.000 mark denarne globe; Viljem Mandel na tri leta zapora in 50.000 mark globe; Johannes Kügel na tri leta zapora in 10.000 mark; Johann Peter Kox na 15 mesecev zapora in 10.000 mark; Karl Feldmann na štiri mesece zapora. Obtoženega Nikolaja Zollerja so opustili. Vsi obtoženci so vrhu tega obsojeni na poravnane skode.

Berlin 2. sept. AA. DNB poroča: Na bulvarju Hermanna Göringa so snoči izkopali 18. žrtev. Verjetno je, da bodo tekom današnjega dne našli tudi 19. žrtev in s tem zadnje truplo ponesrečenih delavcev.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović z Ruždi Arasom in poslanikom Hajdar Ali-jim na terasi na Bledu pred odhodom v Pariz

Kongresu, na katerem zavzemajo odlično mesto predstavniki naših narodnih manjšin, želimo, da bi kljub velikim oviram, ki mu jih dela današnji mednarodni položaj, uspel v korist ponižanih in vse Evrope.

Dunajska vremenska napoved: Zvečanje oblaci, nekoliko hladneje z vetrovi z zapada. Vreme se bo najbrž kmalu poslabšalo.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo in deževno.

Resnica o vprašanju sterilizacije

Nemci, ki imajo že zakone glede prisilne sterilizacije in skopitve, so po svojem časopisu z velikim veseljem razglasili, da je meddržavni kongres za kazensko pravo in izvrševanje kazni, ki je zboroval od 18. do 24. avgusta t. l. v Berlinu, sklenil resolucijo, ki daje nemški zakonodajni prav in jo nekako celo stavi za vzgled drugim državam.

Po kongresu pa se že javljajo glasovi drugih držav, ki jasno kažejo nezadovoljstvo s tem, kako se je postopalo na kongresu uprav glede tega (pa tudi še drugih) vprašanj. Ker nas to vprašanje zanima, obrnili smo se na dobro informirano osebo za pojasnila. Po tem izgleda, da glasovanje na kongresu ni šlo povsem v redu.

Kongres je izdal seznam vpisanih udeležencev iz petdeset držav. Naša kraljevina je poslala tri oficijelne zastopnike, drugih udeležencev iz Jugoslavije ni bilo. Nemčija sama je dala 410 udeležencev, vse druge države skupaj pa 265. Po čl. 17 statuta za kongres sme zahtevati 20 udeležencev glasovanje po državah, in če se vrši po glavah. Posvetovanja se izvajajo v 4 sekcijah, vsaka od sekcij je imela rešiti po troje problemov. K vsakemu problemu da vnaprej nekoliko strokovnjakov svoje tiskano poročilo. O teh referirah v zborovanju dotične sekcije generalni poročevalci. Za vprašanje sterilizacije je bil po prezidiju kongresa določen za glavnega poročevalca univ. prof. dr. Frane Naville (Geneve). (Od Jugoslovancev ni dal nobenega tiskanega poročila k temu vprašanju, pač pa k drugim vprašanjem.)

Početakom je utemeljeval Naville, ki je profesor za sodno medicino, zelo obširno svoj predlog, ki se je glasil takole: Kongres izraža željo: 1. da naj se v zakonodajah natančno razlikuje med sterilizacijo in kastracijo (skopitvijo); 2. ugodne posledice skopitve pri spolnih motnjah v primerih nagnjenosti k zločinstvenosti, naj dajo državam pobude, da svojo zakonodajo usmerijo tako, da se operacija skopitve na predlog ali s pristankom prizadete osebe izvrši; 3. isto velja za sterilizacijo iz zdravstvenih ali evgeničnih vzrokov, čim prizadeta oseba da pristanku; 4. prisilna skopitev se more uvrstiti med očevalne odredbe kazenskega prava; prisilna sterilizacija iz evgeničnih vzrokov pa se priporoča, da bi se število manj vrednih oseb, iz katerih se rekrutirajo zločinstveniki (kriminelle), znižalo; 5. očevalne odredbe sterilizacije iz zdravstvenih ali evgeničnih vzrokov in skopitev nevarnih ali povratnih protinavstvenih zločincev ustrezajo svrhu, če so podprte po resnih garancijah; 6. ni, da bi se smatralo za opravičeno, da bi se uporabljala glede sterilizacije zločincev drugačna načeta nego za osebe, ki se sterilizirajo iz zdravstvenih ali evgeničnih vzrokov; 7. nacionalne zakonodaje morajo vsakakor jamčiti, da se prisilna skopitev in sterilizacija izvršuje skrajno previdno in po preizkušnji po kolegiju juristov in medicincev.

Pri debati so govorili za poročevalcev predlog deloma z malimi izjemami: iz Nemčije minister, direktor Güll (Berlin), minister, svetnik dr. Viernstein (Monakovo), medic. svetnik dr. Schlegel (Berlin). Iz Jugoslavije je najprej govoril univ. prof. dr. Zivanovič (Belgrad), iz Roma-

nije doc. dr. Jorgulesco (Bukarešt). Za temi se je oglasil k besedi univ. prof. dr. Dolene (Ljubljana), ki se je kot prvi postavil načelno zoper uporabo sterilizacije v kazenskem pravu in predlagal naslednjo resolucijo: Kongres priporoča 1. resitev vprašanja sterilizacije naj se izloči iz kazenskega prava, ker sterilizacijske operacije niso sposobne, da bi stele med očevalne odredbe v smislu kazenskega prava; 2. iste države, v katerih prostovoljno pripuščanje sterilizacije prizadetih oseb ne stoji v nasprotju z ljudskim čutenjem (Volksempfinden), naj v tem oziru izdajo posebne zakone, ti pa naj na eni strani nudijo vse karte zoper zlorabe, na drugi strani pa jasno izključijo, da je možna kaznovanja sterilizacijske operacije, izvršene v smislu zakona; 3. prisilna sterilizacija naj se odkloni, ker ne ustreza človeškemu dostojanstvu.

Po tem predlogu je govorilo še 6 govornikov, med njimi univ. prof. Saldana (Madrid), ki se je zavzemal za isto odklonilno stališče kot Dolene, dalje priv. doc. Vesela (Praga), ki je pritrjevala glavnemu govorniku Navilleu.

Po vsej tej debati je predsednik sekcije hon. univ. prof. dr. Delaquis (Geneve) odločil, da se naj glasuje najprej o načelnem vprašanju, torej o pritrjevanju predlogu Naville ali odklonitvenemu predlogu Dolene-Saldana. Ta način glasovanja je bil z vzklikom sprejet. Najprej se je glasovalo o odklonitvenem predlogu; zanj je vzdignilo roko 19 udeležencev, za nasprotni predlog pa preko 40. Pripomniti pa je treba, da je bila ogromna večina prisotnih Nemcev iz Nemčije.

Na zaključnem zasedanju plenarnega zborovanja glavni poročevalci proti pričakovanju niti omenili ni načelne borbe v sekciji in njenega izida, pač pa je sam predlagal neke malenkostne izpremembe besedila svoje resolucije. Vnela se je ostra debata. Odvetniki, bivši univ. prof. grof Almeida (Rio de Janeiro) je zelo ostro govoril zoper stališče glavnega poročevalca in predlagal glasovanje po državah. Saldana in Jorgulesco sta predlagala, da naj se v resoluciji glavnega referenta držajo vse točke od 1. do 6., 7. pa naj se sprejme, toda tudi tu naj se črta beseda »skopitev«.

Pri tej situaciji bi moralo priti do glasovanja po državah. Predsednik dr. Bunko (Leipzig) pa je uveljavljal, da je le še malo časa, da bi glasovanje po državah bilo težavno in zamudno, ki je prosil Almeida, da naj umakne svoj predlog. Prof. Pella (Jassy-Bukarešt) je nato v sporazumu z Almeida stavljen predlog umaknil. Pri glasovanju, ki je sledilo po glavah, je vzdignilo roko za odklonilni predlog okoli 30 oseb, za predlog glavnega poročevalca pa preko 200, seveda skoraj samih Nemcev. Predsednik je nato ugotovil, da je bil poslednji predlog »nil grosser Mehrheit angenommen«.

Sprito leži dejstvo ni čudno, da so zastopniki nemških držav, zlasti Angličani, obsojali način postopanja. Iz angleških časnikov je razvidno, da so bili razočarani zlasti v tem pogledu, da je berlinski časopis na opisani način pridobil resolucijo svetovnega kongresa razglasilo kot odobravanje sterilizacijske zakonodaje v tretji državi Nemčije.

bo cesar ta nasvet odklonil z motivacijo, da je temelj te demarše britanske vlade dogovor iz leta 1906 med Veliko Britanijo, Francijo in Italijo, dogovor, ki ga abesinska vlada nikoli ni priznala, v kolikor se je nanjo nanašal.

Anglija „nedolžna“

London, 2. sept. AA. Britanski poslanik v Addis-Abebi poroča: Petrolejska pogodba se tiče samo abesinske vlade in ameriškega podjetja. Pogodba z nobeno besedo ne omenja sodelovanja Velike Britanije. Britanska vlada sme biti prepričana, da bo takoj obveščena, če bo pri tej stvari prizadel tudi britanski kapital.

Kdo je Ricket

London, 2. sept. b. V londonskih krogih se mnogo govori, in sicer z velikim zadovoljstvom zaradi sklenitve pogodbe z Abesinijo o izkoriščanju petrolejskih vrelcev in rudnih bogastev. Istočasno se govori zelo mnogo o tajinstvenem Ricketu. Ricket je star šele 47 let ter je bogat posestnik v Berkshire, kjer živi v svojem dvorcu življenje bogatega človeka ter se predvsem bavi s športom in ribolovom, ter zelo mnogo putuje. Že leta 1928 je ustanovil Ricket British Oil Company s precej neznatnim kapitalom. Leta 1932 se mu je posrečilo, da je dobil od iranskega kralja koncesijo, ki pa jo je pozneje za ogromno vsoto prodal. V Delaware je v Združenih državah imela veliko petrolejsko družbo. Trdi se, da ni nikomur znano, da bi bili v onem kraju, za katerega je Ricket dobil od abesinskega kralja koncesije za izkoriščanje rudnih bogastev, petrolejski vrelci, vsled česar se splošno smatra, da tičijo za Ricketom močni politični vplivi. V zvezi s tem se poudarja zelo značilna okolnost, da se je Ricket, preden je odšel na pogajanja v Addis-Abebo, dolgo časa zadrževal v Rimu in je tam prišel v dotiko z merodajnimi italijanskimi krogi.

Italijani že čez mejo

Pariz, 2. sept. a. V poznih popoldanskih urah je semkaj prispela senzacionalna vest, da so Italijani že prekorčili abesinsko mejo. Italijani so vdrl v Abesinijo čez mejo v Eritreji, in sicer so vkorakali v pokrajino, nazvano Laos di Asap. Vkorakalo je 1000 vojakov italijanske redne vojske in pa 1553 milicnikov. Po prvih vesteh, ki jih je izdal italijanski generalni štab iz Eritreje, se poudarja, da to še ni vojna operacija, ampak da italijanska vojska samo zasleduje neko abesinsko nomadsko plemo, ki je ropalo ob meji italijanske Eritreje. Kmalu nato so prišli iz Rima uradne izjave italijanske vlade, ki zatrjujejo, da v Rimu še nič ne vedo o tem, da bi bile italijanske čete že vkorakale v Abesinijo.

Dopust agronomov

Belgrad, 2. sept. AA. Z odlokom finančnega ministra je dovoljen dopust vsem agronomom, uradnikom finančnega ministrstva od 3. do 14. septembra, da se lahko udeležijo kongresa in skupščine Zdrženja jugoslovanskih agronomov v Splitu.

Domači odmevi

Opozicija in neredi

— Belgrad, 2. sept. Včerajšnja »Pravda« je objavila v osvetlitev političnega položaja glede neredov na opozicijskih shodih sledečo ugotovitev: »V nizu opozicijskih shodov, ki so se vršili po državi, ni prišlo nikjer do kakih neredov, razen v Ljutomeru, Opozijski prvaki, s katerimi smo prišli v stik, izjavljajo, da je do teh neredov sicer prišlo, vendar pa ne morejo biti ti odgovorni zato, ker so ta shod priredili skrajni levitarski elementi. Eden izmed organizatorjev tega shoda je komunistično usmerjen, drugi pa je kriminalni tip, ki je bil že večkrat sodno in policijsko kaznovan. Neodobreni shod v Ljutomeru se ne more smatrati kot akcija združene opozicije, ker je la ne želi imeti zvez s takimi elementi, najmanj pa si želi z njimi sodelovati. V prilogi te politične vesti naj omenimo veliko število shodov, ki so se vršili od nastopa Stojadinovičeve vlade do današnjega dne in na katerih se ni zgodil noben podobni primer.«

Dr. Beneš o pomenu dela jugoslovansko-češkoslovaških lig

Dr. Beneš je na Bledu sprejel predsednika Jugoslovansko-češkoslovaških lig dr. E. Sčarčeta. Dr. Stare ga je v imenu vseh organizacij pozdravil in mu želel dobrodošlico v naši ozi slovenski domovini. Dr. Beneš je odgovoril, da ga pozdrav Jugoslov.-češkoslov. lig v Sloveniji izredno veseli ter da mu je njih neutrudljivo delo dobro znano. Poudaril je, da je bil češkoslovaški narod zlasti v Sloveniji v stalnem najožjem stiku, ki se je že za njegovih mladostnih let, ko sta bila oba visokošolca na praški univerzi, razcvetel v intenzivno delo za jugoslovansko-češkoslovaško zблиžanje na vseh poljih narodnega življenja, in da visoko cenijo delo številnih delavcev na področju jugoslovansko-češkoslovaške vzajemnosti. S posebnim zanimanjem je sprejel od predsednika dr. Stareta tiskano letno poročilo o delovanju J. č. lige v Sloveniji v preteklem letu. Dr. Stare je poročal, da vse lige v dravski banovini vzdržujejo posebne učne tečaje českega jezika, posebno pa da je imela J. č. liga v Ljubljani v minulem letu deset takih učnih tečajev s številnimi učenci, da se je posrečilo izmenjivati češkoslovaških in jugoslovanskih medicincev in v najnovjši dobi tudi stavbenikov itd. Dr. Beneš je odgovoril, da ga to poročilo posebno veseli, ker vidi v tem dejstvu dokaz, da J. č. lige pravilno delujejo in tudi poročajo za še večje uspehe v bodočnosti na polju dejanske jugoslovansko-

češkoslovaške vzajemnosti.

»Vi veste,« je izjavil g. minister dr. Beneš, »da že skozi dobo 17 let delujem za najožje zблиžanje naših braskih narodov in držav. V Mali zvezi smo bili, smo in bodemo vedno edini v svojih velikih političnih smernicah. Skozi vso dobo 17 let mojega delovanja za sodelovanje z Vami sem vsikdar našel pri Vasi državnikih in javnosti, naj je bila na krmitu kakršnakoli vlada, podporo in polno razumevanje za naše skupne visoke cilje. Vedno mi je bil Vaš blagobit enako pri srcu kot blagobit mojega naroda in moje države. V tem smislu sem doslej deloval in hočem delovati tudi v bodoče. V Jugoslovansko-češkoslovaških ligah vidim najlepše orodje in pripomočke v svojem prizadevanju. Vsako udeleževanje J. č. lig v katerikoli smislu, v katerikoli smeri, bodisi na kulturnem, ali na gospodarskem ali na drugem polju, smatram za izredno važno in pomembno za doseganje ciljev, ki sem si jih postavil v izredno korist naših brat, narodov in držav. Prosim vas vse, Vas in Vaše številne prijatelje in sodelavce, da nadaljujete v tem započetem in tako koristnem delu.«

G. minister dr. Beneš se je končno dr. Ego-
nu Staretu zahvalil za njegov obisk.

Demokrati

Belgrad, 2. sept. m. V kabinetu prosvetnega ministra Dobrivoja Stošovića je bila danes konferenca, ki so jo prisostvovali poslanci, pripadniki bivše demokratske stranke. Nocoj smo z njihove strani dobili sledeče obvestilo: V smislu odloka z dne 21. avgusta 1935 so se danes poslanci desnega krila bivše demokratske stranke in člani skupšinske večine sestali v kabinetu prosvetnega ministra Stošovića. Ta konferenca je trajala od 9 do 11 dopoldne in od 5-7 zvečer. Na njej so bili sledeči narodni poslanci: Lazarović, Ristić, Velja Ačimović, Georgijević, Veličković, Sokić, Tomić, Slanković, Kašanin, Badžak, Nikolić, Milorad Veselinović in dr. Aleksander Butorka. Na popoldanski seji so bili navzoči vsi, razen Lazarovića. Na seji je tudi bil dr. Mihailo Kasper. Na tej konferenci so gg. narodni poslanci obravnovali v podrobnosti vse politični položaj po svojih okrajih in ugotovili so, da so ti okrajaji za to, da vstopijo v JRZ. Ker niso bili navzoči vsi oni, kakor 21. avgusta, in so bili nekateri zadržani ter da bi podali svojo odločitev vsi poslanci desnega krila bivše demokratske stranke, je bilo sklenjeno, da se konferenca sestane zopet 7. septembra ob 10 dopoldne v kabinetu prosvetnega ministra. Minister g. Stošović je pooblaščen, da pokliče na to konferenco vse poslance.

Olajšave za izvoz v Italijo

Belgrad, 2. sept. AA. Da olajša položaj izvoznikov blaga v Italijo, ki so zaradi povečanega aktivnega klirinskega salda prisiljeni dalj časa čakati na plačila, je Narodna banka sklenila, nadaljevati odkup klirinskih terjatev v Italijo. Odkupni odstotek bo znašal 1-4 po številki in datumu izdaje klirinske avize. Narodna banka bo pa še dalje dajala predjume v visini 80% na podlagi teh terjatev po 5% letnih obrestih. Razen tega je Narodna banka sklenila, da bo v bodoče izvoznikom blaga v Italijo-takoj po sprejemu aviza o vplačilu ustrežajoče vrednosti na zbiralni račun v Rimu izplačala 15%, tako, da se samo na ostanek 85% terjatev iz kliringa izda avizo.

Plavalne tekme v Dubrovniku

Dubrovnik, 2. sept. b. Danes so se nadaljevale finalne tekme za državno prvenstvo v plavanju in so bili doseženi sledeči rezultati: 1500 m prosti stil: 1. Fuks (Hirija) 22:47.4; 2. Mihalek (H.) 23:13.1; 3. Napolič (Jug) 24:05.4. — 400 m prosti stil dame. Plavalca je samo ga, Bradač (H.) 7:37. — 200 m prsno: 1. Cerer (H.) 3:00.9 (boljše od dosedanjega rekorda); 2. Lahkarin (Maraton) 3:04; 3. Terček (Bask) 3:07. — 100 m hrbtne dame: 1. Wimer (Viktoria) 1:20.8 (bolje od rekorda); 2. Bradač (H.) 1:34.8; 3. Bestirlić (Jug) 1:36. — 100 m prosti stil gospodje. Tu se je nudilo gledalcem veliko iznenađenje, ko je Ciganović v sigurnem stilu tolkel favorita Wilfana iz Ljubljane. 1. Ciganović (Jug) 1:00.4; 2. Wilfan (H.) 1:03; 3. Palačak (Jug) 1:04.4. — 4-krat 100 stafeta prosti stil dame, ki je bila na programu, se ni izvedla. 3-krat 100 mešana stafeta seniorji: 1. Jug I 3:30.2 (boljši od dosedanjega rekorda); 2. Hirija 3:41; 3. Jug II 3:52.2. Danes dopoldne se je igrala tudi waterpola tekma med Jugom in Jadranom, ki je končala 9:0 z zmago Jug.

Popoldne so se tekme nadaljevale. 400 m prosti stil seniorji: Ciganović ni startal in je prvi prišel na cilj Strker 5:24.4, 2. Fuks (H.) 5:20.9; Napolič (V.) 5:38.4. — 100 m prosti stil dame: 1. Bradač (H.) 1:22; 2. Bartulović (Jug) 1:22.4. — Zadnja teka 4-krat 200 prosta stafeta za seniorje: 1. Hirija 9:56.8; 2. Jug I 10:11.2; 3. Jug II 10:41. Na koncu se je odigrala tekma med Jugom in Hirijo, ki se je končala z 10:0 (3:0) za Jug.

Končno stanje teč je sledeče: v seniorskem prvenstvu: 1. Hirija 155 točk, 2. Jug (Dubrovnik) 116 točk, 3. Viktoria (Sušak) 39 točk, 4. Bask (Belgrad) 10 točk, 5. Maraton (Zagreb) 8 točk, 6. Jadran (Herecnogovi) 4 točke.

V waterpola je prvak Jug, na drugem mestu je Jadran, na tretjem pa Hirija. Zanimanje občinstva za današnje tekme je bilo izredno veliko.

Tenis Italija: Jugoslavija 3: 2

Zagreb, 2. sept. b. Drugi in tretji dan sta nastopila najprej Palada in Palmieri, ki sta do končala prvi dan prekinjeno igro. Četrli set se je končal s 6:4 za Palmierija in je Palmieri torej igro dobil. Nato se je vršila tekma parov. Za Jugoslavijo sta nastopila Kukuljević in Schäffer proti Taroniju in Quintavalliju 6:4, 6:4, 4:6, 2:6, 7:5. Kukuljević in Schäffer se v prvih dveh setih odlično igrala. Zlasti Kukuljević je bil posebno izobren v igri ob mreži. V tretjem in četrtem setu pa sta naša igralca vedno bolj popuščala. Ko se je pričel peti set, je bilo stanje teč 5:4 za Italijo. Kukuljević je imel servis. Naša dva igralca sta ponovno izgubila žogo, vendar pa je pri odločilnem dšnu Kukuljevićeva žoga zadela italijanske igralce Quintavallija v roko. Po pravili je bila s tem žoga za Italijane izgubljena, kljub temu pa je končala v avtu. Ta postopek sodnika je Italijana popolnoma zmešal, vsled česar sta pričela brezglavo igrati in nazadnje izgubila. Tretji dan so se vršile igre posameznikov. Kukuljević in Palmieri sta igrala 6:4, 6:4, 6:2. Palmieri je bil močnejši od Kukuljevića, ki je vstopil kot rezerva namesto zbolelega Punteca. Rado: Palada sta igrala 6:8, 8:6, 2:6, 1:6. V prvem setu je bil Italijan močnejši, vendar pa ga je Palada z dolgimi pasovi utrudil in ga nato z lahko premagal. V ekshibicijski igri sta igrala še Palmieri in Mitlić (junior) 6:4, 4:6. Mitlić je pokazal, da bo shodna, ko dobi več rutine, eden izmed naših najboljših teniških igralcev.

Hmelj

Hmeljarska zadruga poroča, da se je tekom današnjega dne nadaljevalo pri mirnem povpraševanju nakupovanje po neizpremenjenih cenah. Za najboljšo, gladko zeleno blago se je plačevalo do 25 Din za kg in dajalo še nekaj napitnine. Več povpraševanja pa je bilo za cenejšo blago po 20 do 23 Din.

Iz Zlate poročajo, da se je nakupovanje letošnjega pridełka nadaljevalo in da se plačuje za res izbrano prvovrstno blago 31-32.5 Kš, to je 50-59 Din za kg, za srednje blago pa do 29 Kš, to je 32 Din za kg. Tudi v Roudnici se z nakupovanjem nadaljuje. Najboljše blago se plačuje od 24-25.5 Kš, to je 42 do 46 Din za kg.

V Nemčiji bo v tekočem letnu glavno obriranje. Računa se v vsakem oziru z zadovoljivo letino. Cene bodo določene slično kakor lani in sicer za malertau 4-6.30 RM, to je 70-105 Din za kg, za ostale vrste hmelja pa najnižja cena 2.90 RM, to je 51 Din. V okviru teh cen bodo hmeljarji do 31. novembra t. l. svobodno prodajali svoj pridelek, vendar mora vsak večji hmeljar dati od vsake 100 kg pridełka 10 kg brezplačno za izvoz, manjši pa po 5% od izkupička za pospeševanje izvoza.

Znižana voznina v M. Soboto

Belgrad, 2. sept. AA. Na predlog generalne direkcije državnih železnic je prometni minister dovolil olajšavo za prevoz razstavne živine na živinsko razstavo v Murski Soboti, ki bo od 6. do 10. sept.

Zadnje vesti

Stojadinović-Laval

Pariz, 2. septembra. AA. O današnjih jugoslovansko-francoskih razgovorih na Orsayem nabrežju je Havas objavil tole poročilo za svetovno časopisje:

Verjetno je, da so se današnji razgovori po vsej priliki nanašali na razna vprašanja, ki so jih na Bledu pretresli zunanji ministri Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije. Ta trojica je v posebnem komuniqueju jasno opredelila stališče, ki so ga skupaj določili. Na ta način sta dr. Stojadinović in Pierre Laval mogla zaključiti diplomatska pogajanja, ki so se vršila glede vzhodnega in dunavskega pakta.

Glede vzhodnega pakta je znano, da je svet Male zveze izjavil, svoje soglasje s predlogi, ki sta jih v zadnjem času stavili angleška in francoska vlada. Po teh predlogih, naj bi se sklenil posvetovalen pakt, z obvezno nepospeganja in ki bi nudil pomoč napadenemu v primeru spora. V teh predlogih je sprejeta tudi formula, ki jo je svojčas poudaril kancelar Hitler, vendar dozdaj berlinska vlada še ni sporočila svojega odgovora.

Vse tri vlade so se takisto izjavile ugodno o podunavskem paktu, ki sta o njem nedavno tega pariski in rimski kabinet stavila predloge, opirajoč se na načela, posvetovanja, nepospeganja v notranje zadeve držav podpisnic in ne-napadanja. Vrh tega smatra Mala zveza, da je treba izvedbo tega pakta zaječiti in okrepiti z dvostranskimi sporazumi o vzajemni pomoči. Temu vprašanju je veljala posebna pozornost Pierra Laval in dr. Stojadinovića.

Po drugi strani so zastopniki teh držav v poročilu po zaključitvi posvetov na Bledu zavzeli kategorično stališče proti morebitni obnovi Habsburgovcev. To vprašanje je v neposredni zvezi z vprašanjem podunavskega pakta. Vsekakor sta se predsednik francoske vlade in predsednik jugoslovanske vlade dotaknili danes tudi tega vprašanja.

Končno je v ospredju mednarodnega položaja italijansko-abesinski spor, tako, da sta se morala Pierre Laval in dr. Stojadinović, kakor vse kaže, dotakniti tudi tega vprašanja.

Medtem, ko mu pretijo s topovi

Petrolej abesinskega cesar'a je razburil ves svet in spravil Anglijo v velike težave

Pariz, 2. sept. AA. Havas poroča: V današnjih komentarjih pariških listov že zmerom prevladuje neugoden vtis, ki ga je napravila vest o veliki angleško-ameriški koncesiji v Abesiniji.

»Journal« pravi med drugim, da je abesinski cesar vsakako mislil, da je napravil izredno spretno politično potezo, ko je navezal na svojo državo velike interese britansko-ameriških kupčijskih krogov. Upal je, da bo s tem navezal na svojo državo tudi londonsko in washingtonsko vlado in tako zadal hud udarec Italiji. Toda ta poteza, pravi list, je bila morda manj spretna, kakor bi kazalo. Udarec, namenjen Italiji, zna zadeti Abesinijo. Mussolini niti ne misli na to, da bi se zaradi te koncesije razburjal. Predsednik italijanske vlade sme biti zelo zadovoljen s tem novim momentom, ker mu daje v roke sinjnen adut in argument za ženevsko debato. Ta koncesija je prav prišla Italiji za podpiranje njene teze, da je treba vendar le napraviti konec nelojalni abesinski politiki nasproti sosedom.

»Echo de Paris« prinaša poročilo iz Londona, da britanski politični krog zlag nekoliko mirneje gledajo na položaj. Pretekli teden, pravijo v teh krogih, je bilo bluffa na obeh straneh. Ta bluff ni treba jemati preveč tragično. Rajši upajmo, da se bo dala vsa afera urediti z nekakšnim italijansko-angleskim kondominionom nad Abesinijo. V nekaterih londonskih krogih pa celo pravijo, da se za kulisanje že vrše pogajanja za italijansko-britanski kompromis. Po teh glasovih se bo zadeva v Ženevi uredila z imenovanjem posebnega odbora.

Sv. oče posreduje za mir

»Petit Journal« pa priobčuje vest iz Londona, da je papež ponudil svoje posredovanje za prenehanje italijansko-abesinske vojne. V zvezi s tem, pravi list, mislijo v Londonu, da bo sv. oče izvršil to svoje morebitno posredovanje preko uglednega jezuita o. Petra Tachia, osebnega prijatelja predsednika vlade, Mussolinija.

Anglija „svetuje“

London, 2. sept. AA. V tukajšnjih političnih krogih zagotavljajo, da bo britanska vlada uradno svetovala abesinskemu cesarju, da odgodi svoj končni pristaneček za veliko petrolejsko koncesijo Rickettovi skupini. Toda pripravljani so na to, da

Nov slovenski minister

Minister dr. Miha Krek

Belgrad, 1. septembra. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kraljevskega namešništva sta bila danes na predlog ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića imenovana

za ministra pošte, brzojava in telefona dr. Branko Kaludjerić, narodni poslanec.

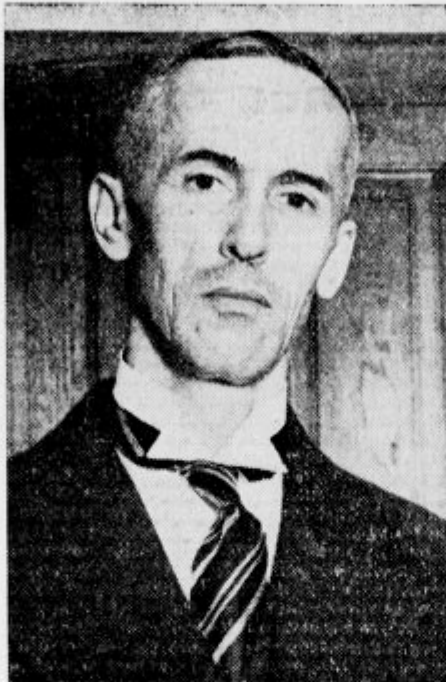
Za ministra brez portfelja dr. Miha Krek, advokat v Ljubljani.

Ob 11 dopoldne je nova ministra zaprisegel namestnik predsednika ministrskega sveta in notranji minister dr. Anton Korošec.

★

Naš novi slovenski minister, ki je najmlajši od vseh, kar jih je dozdaj bilo poklicanih, da v Belgradu na tako visokem mestu zastopajo interese našega naroda, je dober znanec v našem uredništvu, v katerem je dve jako burni leti sukal

pero za pravice našega ljudstva. Njegova govorenja in pisana beseda je jasna, če treba, tudi ostra, vedno pa stvarna, ker izvira iz globokega prepričanja in čiste duše. Prav ta popolna integriteta značaja in čistost namenov je dr. Miha Kreka, ki je z vso skromnostjo povsod zvesto opravil nalogo, ki mu je bila zaupana, postavila v ospredje našega javnega življenja, kamor se jih veliko trudi, a je le malo izbranih. Lepota značaja se v našem novem ministru družijo z velikim organizatoričnim talentom, obseznim znanjem in poznanjem naših političnih in socialnih problemov ter z onimi družabnimi vrlinami, ki so nujno potrebne za reševanje težkih vprašanj, ki zahtevajo modrega vpoštevanja vseh momentov in činiteljev. Dr. Mihi Kreku želimo, da bi ga tudi v njegovem sedanjem delokrogu, kjer bo lahko pokazal vse svoje velike zmožnosti, pa svojo odločnost in previdnost obenem, spremljala božja roka vodnica!

Minister dr. Branko Kaludjerić

Veličasten praznik v Slov. goricah

Gor. Radgona, 1. sept.

Danes se je velik del Slovenskih goric odel v praznično obleko. Blagoslovila in otvorila se je na izredno slovesen način nova banovinska cesta Sv. Benedikt-Lomanoše-Gornja Radgona.

Na tisoče naroda se je zbralo predpoldne pri Sv. Benediktu še pred dohodom odličnikov. Okoli 9 se je pripeljal prevz. knezoškof dr. Tomažič, katerega je dekanija duhovščina z dekanom in domačim župnikom Gomilškom na čelu pričakovala pri slavlolu pred vhodom v vas. Vladiko je pozdravila mladina. Nato so prihajali drugi gostje.

Cela vas in okolica je bila v zastavah in cvetju. Ob začetku nove ceste tik Katol. društvenega doma je bil pod mlado lipo postavljen oder z oltarjem. Široki prostor med novo cesto in Društvenim domom so že davno pred začetkom slavnosti napolnile ljudske množice, ki so se cele ure valile od vseh strani proti kotlini Sv. Benedikta.

Točno ob pol 10 se je razvila od župnijske cerkve procesija s škofom dr. Tomažičem. Pred oltarjem so zavzeli mesta zastopniki oblasti in drugi poslanci. V zastopstvu bana je prišel pomočnik bana, zastopnik vojaške oblasti podpolkovnik Nikolič, nadalje zastopniki tehničnih oddelkov banske uprave, predstojnik sodišča v Gornji Radgoni, župani, sreski načelnik, graščak Fišer, tajnik Pripravljalnega odbora Hrastelj, bivši načelnik cestn. odbora Zebot.

Sv. mašo je daroval prevz. knezoškof ob številni asistenci. Sodelovala sta združena odlična pevka zbora Sv. Benedikt in Sv. Anton. Za vzoren red je skrbela domača požarna bramba. Slavnost se je začela s pesmijo: »Kristus kraljuj!« Med sv. daritvijo je prevz. nadpastir imel primerno pridigo, ki se je nanašala na nedeljski evangelij.

Po sv. opravi se je podali pod zeleni baldahin-slavlolu ob začetku nove ceste s škofom na čelu vsi odličniki in vse ljudstvo, ki je bilo zbrano na bližnjih travnikih okoli slavnostnega prostora.

Knezoškof dr. Tomažič je pod zelenim baldahinom imel pomemben govor o važnosti ceste v gospodarskem in kulturnem oziru. Sv. Cerkev se veseli gospodarskega napredka naših krajev s tem, da se cestno omrežje izpopolnjuje in razširja. Cerkev je bila prva, ki je v naših krajih pred davnimi stoletji začela graditi cestne zveze med posameznimi naselji. Koncem 12. veka je ustanovila poseben red, ki je imel na skrbi gradnjo novih cest, mostov in drugih prometnih sredstev ter zavetišč. Cerkev se veseli, da dobi narod z novo cesto zopet nove pogoje za gospodarski napredek. Kakor se je nova cesta gradila v slogi, tako naj bo nova cestna zveza znak sloge, miroljubnosti in ljubezni med narodi in državami, s katerimi nas spaja. V imenu cerkve se iskreno zahvaljuje vsem tistim, ki so sodelovali pri tem odličnem delu: zastopnikom oblasti, domačinom, ki so kazali toliko požrtvovalnosti, tehnikom, delavcem in voznikom. Bog naj usliši naše molitve, naj pošlje svoje anjele na to cesto in naj čuvajo vse, ki bodo po njej hodili ali vozili. Molimo, da bo ta cesta in prebivalstvo teh lepih sloven-goriških krajev pod varstvom božjim. Jaz sem govoril, a Bog naj blagoslovi novo cesto s svojim bogatim blagoslovom! Po teh besedah je škof izvršil obred blagoslovitve in je končal slovesnost s kratko molitvijo.

Nato je škof pozval pomočnika bana, da otvori cesto. Pred tem aktom pa je stopil pred podbana gasilni vodja tehničnega Marjan Kalin in je pozval: »Gospod podban! Cesta Sv. Benedikt-Lomanoše je dovršena, prosim Vas, da jo izročite prometu.

Pomočnik bana je na to povzel besedo ter podal zgodovino zgradbe te važne cestne zveze. V imenu kralja je otvoril cesto in jo izročil prometu. Prezeral je na to beli trak čez cesto.

Zvonovi so zatrajali in pevski zbor je močno zapel: »Bog in Slovenija«. Nato so bili gostje povabljeni na malo zakusko v Društvenem domu. Ljudske množice pa so zavalovile po dolini, ki je bila mahoma podobna velikemu mravišču.

Točno ob pol 1 je prišel prevz. knezoškof in nato je sledil odhod proti Lomanošem in Gornji Radgoni. Vsa proga od Sv. Benedikta čez Stajngrovo, Trstenik, Ithovo, Ščavnico, Apačko kotlino pa tja do Radgone je bila v zastavah in slavlolu so

krasili nešteto prehodov. Vse drevje ob progi so pridna dekleta okinčala. Množice naroda so se zbirale ob cesti in z »Živijo« ključno pozdravljale zastopnike oblasti in goste, ki so se v dolgi vrsti avtomobilov peljali proti Radgoni. Osobito škof dr. Tomažič je bil povsod viharno pozdravljen. Po številnih kapelkah so brenkali zvončki, pevski zbori so prepevali narodne pesmi in ljudje so vzradoščeni vzklikali. Na Trsteniku, na Ščavnici, v Lomanoših so bili pozdravni govori mladine in povsod je škof stopil iz avtomobila in je odzdravljaj ljudskim množicam.

V Gornjo Radgono so dospeli gostje ob 2. Po kratkem pozdravu so se gostje podali v občinsko dvorano, kjer je bil pripravljen obed. Tu je prvi govoril predsednik slavnostnega odbora dekan in župnik Gomilšek, ki se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k temu, da se je cesta dogradila. Napil je kralju Petru II. in veliki naši Jugoslaviji. Za njim so govorili župani radgonski, ljubotomski in mariborski, predsednik rezijskega odbora Zemljč, podban, škof dr. Tomažič, ki je posebej slavil sporazumno delo, tajnik slavnostnega odbora trgovec Hrastelj in bivši načelnik mariborskega okr. cestnega odbora Zebot, ki je poudarjal, da bi bilo treba več pažnje polagati na gospodarski napredek in dograditev cestnega omrežja v naših obmejnih krajih, osobito na Kozjaku. G. Zemljč je še opozoril, da je zgraditev mostu pri Petanjcih-Radenci velika gospodarska potreba Prekmurja, Murskega polja, Apačke kotline in Slovenskih goric ter našega Maribora.

Reči moramo, da je nova cesta res lepo izpeljana. Položena je tako ugodno, da jo biciklisti lahko prevozi, dočim je dosedanja proga preko Sv. Antona in Ivanjeve imela mnogo hudih strmin in nevarnih ovinkov.

3 dejstva

1. čistil lase prhljaja.
2. preprečuje izpadanje las.
3. deluje ugodno na rasti las.

III. zoološka razstava otvorjena

V soboto je bila otvorjena na vrtu Selenburgova ulica 6 (poleg glavne pošte) III. zoološka razstava društva »Noce« v Ljubljani. Razstavo je že prvi dan obiskalo številno občinstvo, med njimi odlične osebe ter mnogo profesorjev. Kdor pozna naše razmere, je pač prijetno presenečen, da more naše še tako mlado društvo nuditi res lepo in zanimivo živalsko razstavo, ki je od spomladanske veliko spopolnjena. Na razstavi se res pozna požrtvovalnost in velika agilnost društva. Obiskovalcu se nudi spoznavanje tudi redkih in dragocenih živali, saj so zastopane razne vrste zveri, ujede, naše in tuje povodne živali, eksotični ptici itd. Seveda ima veliko občudovalcev naš samozvestni lev »Cezar« s svojim pobočnikom »Rolфом«. Koliko pa je še pestrosti v paviljonu, kjer domujejo krasni, živopisni ptici, kače in drugo. Vsa ljubitelji živali bo prišel gotovo na svoj račun, zato obisk razstave vsem toplo priporočamo. Vstopnina je kljub visokim stroškom za prehrano in nego živali samo 2 Din, za otroke 1 Din.

Za slovensko katoliško prosveto

Velika prosvetna manilestacija ob priliki blagoslova Prosvetnega doma v Preserjah pri Ljubljani

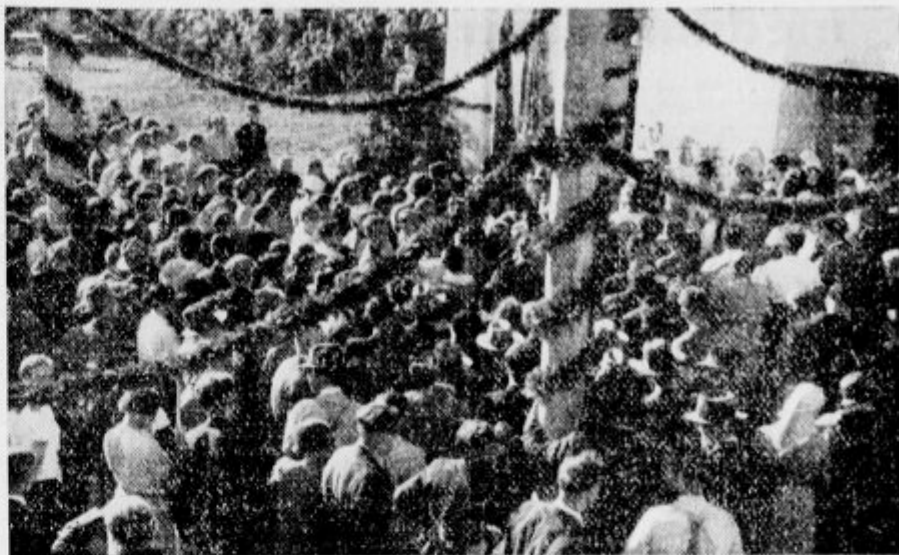

Foto Pavlovčič, Ljubljana, Poljanska c. 13.

S prirodno lepoto tako bogato obdarene Preserje so dobile v nedeljo 1. septembra žarišče slovenskega katoliškega prosvetnega življenja. Z žrtvami, ki jih je v toliki meri zmožna le nepokvarjena narava našega slovenskega človeka, je vstala na pobočju, nasproti župni cerkvi, mogočna stavba Prosvetnega doma. Po svoji arhitektonski vrednosti — osnovno obliko mu je dal univ. prof. Vurnik — se dom častno uvršča v dolgo vrsto slovenskih prosvetnih domov, ki že s svojo visoko vredno obliko pričajo o močnem lepotnem čutu našega človeka. Neprecenljive moralne vrednote pa zakriva dejstvo, da je bil dom zgrajen v najtežjih dneh slovenske prosvete ter v gospodarskih okoliščinah, v katerih zadobiva vsak z idealizmom žrtvovani dinar tisočero vrednost.

Preserjani so se za svoj veliki dan z navdušenjem pripravili. Poslednjih 14 dni so izvršili še zadnja dela na domu in splinirali okrog doma prijazen prostor, na katerem se bodo lahko vršila velika zborovanja in ljudske zabave. Ves dom so z okusom zavili v zelenje, pred domom pa postavili mogočne mlaje. Na sam praznik so raz hiše v Preserjih, pa tudi v okoliških vaseh, zaplapolale zastave. Kmalu po drugi uri popoldne je prispela močna deputacija prosvetnih delavcev iz Ljubljane z rakovniško godbo na čelu. Ob slavlolu, nedaleč od kolodvora, so goste pričakovali v veliki množici domačini. Od slavlolu dalje se je razvil lep sprevod, na čelu katerega je jahala močna fantovska konjenica. Za konjenico je korakalo lepo število narodnih noš, za njimi pa se je zgrnila ogromna množica, kakršne Preserje pač še niso videle.

Sprevod je šel naravnost v župno cerkev, kjer so bile litanije z blagoslovom. Sloves-

nost v cerkvi je zaključila himna »Povsod Bog«.

BLAGOSLOVITEV DOMA

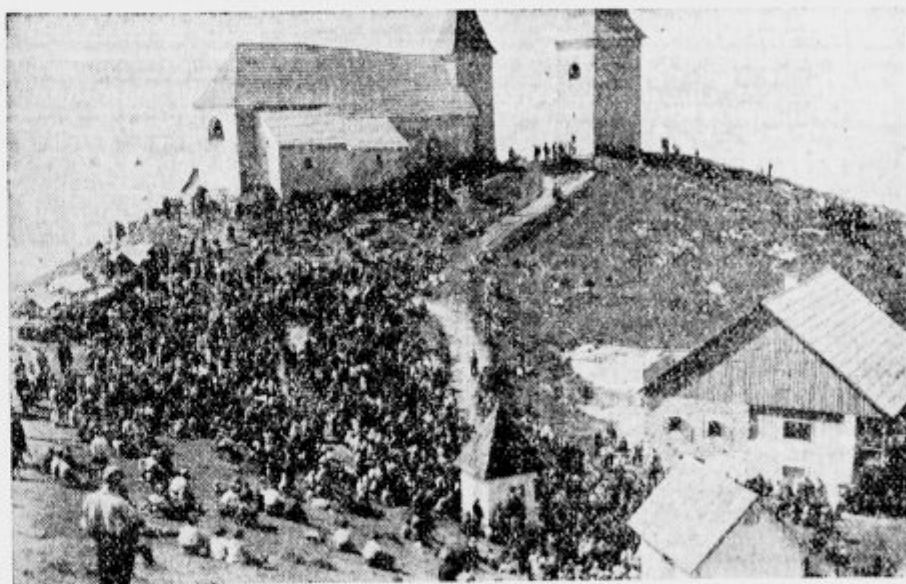
je ob asistenci duhovščine izvršil domači župnik g. Mihael Perčič. Pred obredom je pozdravil goste predsednik domače prosvete cand. iur. g. Lipovec. Po obredu blagoslovitve, ki mu je velika množica z zbranstvom sledila, je lepo zapel domači cerkveni zbor. Nato pa je živahno pozdravljen stopil na govorniški oder slavnostni govornik g. Ivo Peršuh. Opravičil je napovedanega govornika dr. Miha Kreka, nato pa je z veliko govorniško rutino povdaril pomen dneva.

Govor je množica poslušala z izredno zbranstvom ter je posamezne misli sprejemala z burnim odobravanjem. Na kraju je množica priredila govorniku živahne ovacije.

Po slavnostnem govoru se je razvila na idealnem prostoru okrog doma živahna zabava, ki jo je poživljalo ubrano petje domačega mešanega zbora ter moškega zbora z Vrhniko, poleg tega pa sviranje rakovniške godbe. Središče družbe pa je bil seveda neumorni g. Mirko Bartol iz Dravclj, ki je kot kaplan v Preserjih započel akcijo za dom. Med gosti so bili pa tudi zastopniki iz vseh okoliških župnij, med njimi gg. župniki iz Horjula, Rakitne in Borovnice. Pri cerkvenih svečanostih je sodeloval še p. Kazimir Zakrajšek z enim svojim sobratom.

Ponosno se dviga iz črnega zelenja preserski dom. Bolj kot sam dom pa so lahko Preserje ponosne na svojo mladino, ki ji bota dom zatočišče in vir močnega življenja. Saj se je otvoritvene slavnosti prav mladina udeležila v tako mogočnem številu, da so se starejši kar nekam sramežljivo izgubili v njej.

Dom za rudarske otroke na Kumu

Prekrasna nedelja nas je zvalila na Kum, saj je bila otvoritev Doma sv. Jošta. V prav lepem številu se je zbralo mnogo turistov in domačinov. Ob 10 nam je g. župnik v prelepem govoru omenil lep razgled s Kuma na naše krasne Kamniške planine, na naš ponosni Triglav. S Kuma lahko naštejemo 273 cerkva.

Dolgo smo hrepeneli po udobnem domu in končno se je naša želja uresničila, ko so nam z mnogimi krvavimi žulji zgradili na tem našem dolenskem Triglavu dom. Ne bo to gostilna, kjer bi se točil alkohol, to bo počitniški dom za uboge rudarske otroke, ki bodo imeli tu svojo počitniško kolonijo in dom duhovnih vaj. Poleg tega bo pa tu tudi prostora za 100 ležišč za vse turiste, in vsak se bo lahko tudi okrepčal v tem domu. Mnogo je bilo treba prošenj in truda, česar se pa naš požrtvovalni dušni pastir ni ustrašil. Sel je s pogumom in trkal na dobra, usmiljena sren in žel je tudi uspeh. Spomnil se je g. župnik v svojem govoru našega blagopokojnega kralja Aleksandra, saj mu je kraljeva blagajna z Njegovim ukazom podarila za ta dom 35 tisoč dinarjev in 5.000 Din za cerkev sv. Jošta, katerega se lepo dviga na hričku poleg planinskega doma. Velika zahvala gre tudi raznim trvdkam (Tivar, Duga Resa, Steklarna v Hrastniku in druge), ki so mnogo pripomogle za čim večji uspeh tega res tako potrebnega doma. Mnogo požrtvovalnosti je bilo med delavei, ki so s trdom in vno mo prišli za kramp in lopato, da so zgradili dom. Po več ur daleč so morali voziti gradbeni material, a vse so storili za dobro avo-

jega bližnjega.

Prihodnje leto bodo dom tudi v notranjščini uredili, in prišel ga bo blagoslovit sam g. škof.

Po govoru g. župnika je bila sv. maša za blagopokojnega kralja in za vse dobrotnike ter planince, ki so pripomogli k zgraditvi doma. Po sv. maši se je zahvalil g. ing. Kregar v imenu Higijenskega zavoda vsem za požrtvovalnost, nato pa je na kratko razložil velik pomen tega doma. Saj bo v njem imela trboveljska mladina mnogo svežega zraka in duševnega razvedrila, saj tega nima v temnih rudarskih revirjih. Povedal pa nam je g. inženjer, da nam bo tudi Higijenski zavod nudil svojo pomoč.

Po govoru je stopil g. župnik med Trboveljske slavčke, ki so zapeli nekaj prav lepih pesmi.

Hči ubila svojo mater

Zapotok pri Turjaku, 2. sept.

V noči od pretekle sobote na nedeljo je bil izvršen zločinski uboj Marije Vode v Zapotoku. Našli so jo z razbito glavo. V nedeljo so prišli takoj orožniki z Iga, ki so takoj aretirali osumljeno hčer, 19 letno Malči. Kot priče iz vasi povedo, je hčerka Malči res ubila svojo mater, ker ji je mati branila poročiti se. Med zasliševanjem se je Malči za trenutek odstranila iz skozi okno v kleti pobegnila neznanokam. Njen beg potrjuje ljudsko sodbo, da je res ubijalka. Z materjo sta bili vedno v preprih. — Obdukcijo je izvršila v ponedeljek sodnijska komisija na licu mesta.

Ljubljanske vesti:

V pozdrav
mednarodnim arheologom

Ljubljana, 2. septembra.

Slovenska zemlja je letos doletela čast, da je prizorišče vsakoletnega zbiranja mednarodnih in svetovno znanih arheologov. Sedaj, ko Slovenija sprejema te mednarodne učenjake in raziskovalce spomenikov človeške zgodovine, moramo naglašati, da je naša zemlja, na kateri kot narod živimo že svojih 1500 let, bila že takoj, ko se je sploh pričela evropska civilizacija in z njo človeška zgodovina, v osrčju mednarodnih dogodkov. V prvih zgodovinskih dobah in v vsem starem veku je veljala Italija za cilj mnogih narodov kot blažena dežela, kamor so drveli številni narodi, bodisi Kelti, Feničani, Grki, razna irska plemena in Germani, toda najbolj naravna vrata razen morja je predstavljala za Italijo ravno sedanja slovenska zemlja. Ko je Rim razširil svojo moč po vsem tedaj znanem svetu, je sebi pokoril tudi kelti in ilirska plemena, ki so prebivala tu. Iz predrimke dobe in iz dobe Rimljanov ima torej naša zemlja vse polno kulturnih spomenikov, sicer pa so skoraj vsa večja slovenska naselja in mesta sezidana na nekdanjih rimskih in morda še predrimskih temeljih. Za mednarodne arheologe Slovenija sicer ne predstavlja več povsem novega odkritja, toda naši zgodovinski spomeniki so vedno vredni skrbnega

znanstvenega proučevanja. Slovenci smo se vedno zavedali, da živimo na zemlji, bogati zgodovine in kulturne tradicije ter nam je ljubezen do zgodovinskega raziskovanja takorekoč prirojena. Sleherni naš človek s spoštovanjem gleda zgodovinskega raziskovalca, ki razkopuje razvaline, ker čini njegovo delo. Tudi iz preprostega naroda samega je med nami zrastle prav zaradi te ljubezni do zgodovine več arheologov amaterjev. Umevno je zato, da bo Slovenija pozdravila mednarodne arheologe z vso pozornostjo in da jim bo skušala po svoji možnosti napraviti bivanje med nami čim bolj prijetno.

Prvi mednarodni znanstveniki arheologi so že prišli v Ljubljano. So to dr. Fritz Fremersdorf, muzejski ravnatelj v Kölnu, dr. Hans Zeiss, univ. prof. iz Münchna, dr. Joachim Werner iz Frankfurta am M., dr. Rudolf Bratanič, ravnatelj muzeja v Nišu in kustos Dimitrij Sergijevski iz Sarajeva.

Madžarski arheologi s prof. dr. Alföldijem na čelu so prispeli v Ljubljano ob 5 popoldne, zvečer pa pridejo še ostali nemški znanstveniki. Jutri dopoldne se arheologi sestanejo v Narodnem muzeju.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 15.483 od 25. V. 1935.

Ljubljanskim društvom!

Akejski odbor za proslavo rojstnega dne Njegovga Veličanstva kralja Petra II. poziva vsa ljubljanska kulturna, nacionalna, pevška, emigrantska in ostala društva in organizacije, da se udeležijo v polnem številu slavnostne bakljade in spreveda, ki se bo vršil na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., v četrtek, dne 5. septembra 1935 ob pol 20 zvečer. Društva, ki bodo korakala v sprevodu, se zberejo na Kongresnem trgu ob 19 z godbami. Čestni razpored obhoda je naslednji:

Kongresni trg, Vegova ulica, Rimska cesta, Bleiweisova cesta mimo banske palače, Aleksandrova cesta, Prešernova ulica, Marijin trg, Stritarjeva ulica. — Pred mestnim magistratom bo govoril predsednik mestne občine g. dr. Vladimir Ravnihar. Godba zaigra državno himno, pevec zapoje himno in Huj Slovani. Nato spreved okrogne in gre nazaj po Stritarjevi ulici, Miklošičevi, Tavčarjevi ulici, Tyrševi cesti, Aleksandrovi cesti pred Narodni dom, kjer razhod.

Udeleženci spreveda si ogledajo nato veliko ognjemeto prireditelj Jadranske Straže, ki bo ob 21 v Tivoliju.

Za red pri bakljadi in sprevodu bo skrbel poseben rediteljski zbor, kateremu naj se blagolotno pokore vsi udeleženci spreveda.

Za akejski odbor:

Dr. Ravnihar Vladimir, predsednik.

Oblastni odbor Jadranske Straže je poslal do pise društvom, da se udeležijo proslave dne 6. septembra 1935 dopoldne na Kongresnem trgu, kjer bo razvijte zastave in praporov pomladok Jadranske Straže. Ta slavnost Jadranske Straže bo obenem proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., v sled česar bi bilo želeli, da se v čim večjem številu društev te proslave udeležijo. Če zato kako društvo pomotoma ni prejelo vabila, prosimo tem potom za sodelovanje.

Oblastni odbor Jadranske Straže.

Sprejem delegatov J. S.

Kongresne svečanosti Jadranske Straže se pričnejo v četrtek 5. septembra zvečer s slovesnim sprejemom delegatov na glavnem kolodvoru ob 17. Pri tej priliki naj bo že vsa Ljubljana v znamenju idej Jadranske Straže. P. n. hišne posestnike in stanovalec vlnudno vabimo, da okraše okna z zastavicami J. S., istotako naprosimo vse občinstvo, bratska narodna društva, da prihitijo v častnem številu k sprejemu. Članstvo J. S. je obvezano, da sodeluje pri tem sprejemu z društvenimi čepicami in trakovi na rokavi.

Po sprejemu se uvrstimo v velik spreved, da že prvi večer ob zvokih priznane železničarske godbe »Sloga« razgibamo prav vse za našo jadransko stvar.

Dne 6. septembra se točno ob 10 zbere celokupno članstvo Jadranske Straže na Kongresnem trgu k veliki slovesnosti blagoslovitve zastave, nakaar bo obhod po mestu. Čepica in trakovi obvezni. Oboje dobite v društveni pisarni Tyrševa ta-IV.

Iz glavnega sporeda kongresa JS

Spreved za vse prireditve, ki se bodo vršile v duhu kongresa od 5.—9. septembra v Ljubljani, je zaključen. Za danes objavljamo samo izvleček, prihodnje dni pa bomo objavili še podrobnejše sporede. Kongres se prične v četrtek, 5. sept. ob 10 s sveč. otvoritvijo jadransko-pomorske razstave »Naš Jadrani«. Popoldne ob 17.03 sprejem delegatov glavne skupščine na glavnem kolodvoru, kjer jih pozdravi zastopnik mestne občine. Z godbo »Sloga« se pomika potem spreved na vselejše na jadransko-pomorsko razstavo. Zvečer velik ognjemet na letnem telovadišču Sokola. Začetek ob 20.

Petek, 6. septembra: Ob 10.30: Slovesne zahvalne molitve za Nj. Vel. kralja Petra II. na Kongresnem trgu, nato blagoslovitev od Nj. Vel. kralja podarjene zastave Oblastnega odbora Ljubljana po knezoškofu g. dr. G. Rožman. Ob 11.45 manifestacijski spreved po mestu. Ob 15 akademija podmladka v opernem gledališču. Ob 20 pozdravni večer, ki ga priredi mestna občina Ljubljanska v veliki dvorani Zvezde. Sodelujejo gg. Ado Darian, Tone Petrovič in slov. vokalni kvintet.

Sobota, 7. septembra: »Slovenija in Jadrani« v pesmi in besedi je koncertno predavateljski večer, na katerem bodo nastopili predavatelji g. publicist Bartulović, glavni

tajnik JS Todorovič in ing. M. Šuklje. Poleg tega nastopi tudi znani Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Fr. Marolta.

V glavnem so to podatki za vse javne prireditve, h katerim ima tudi občinstvo in nečlanstvo dostop. Spored raznih sej, zborov in sestankov bomo še priobčili. Iz prijav, ki se še dan za dnem stekajo v prijavnih pisarnah, je sklepiti, da bo kongres zavzel vprav nepričakovan obseg.

Misijonski nadškoj iz Kalkute (v Indiji)

msgr. Ferdinand Perier D. J.

pride v Ljubljano!

Ob tej priliki bo

misijonska tridnevnik

v cerkvi sv. Jožeta od 4. do 6. septembra 1935

po naslednjem sporedu:

V sredo, 4. sept.: Ob 1/8 zvečer slovesen vhod nadškofov. Govor: Naš misijon. Litanije.
V četrtek, 5. sept.: Od 1/8—1/9 zvečer: Sveta ura v čast Kristu Kralju za naše misijonarje. Knjižice se dbe v cerkveni veži po 2 Din. Govor: Naši misijonarji. Litanije.
V petek, 6. sept. (prvi petek): Od 1/8 do 1/8 zjutraj izpostavljen Najsvetejši. Ob 6 zjutraj sv. maša nadškofova s peljem. Ob 1/8 zvečer slovesen sklep. Govor: Naša misijonska pomoč. Litanije.

Vse tri dni se bo v cerkvi pobiralo za naš bengalski misijon. Večji darovi se lahko oddajo tudi v zakristiji ali pri vratarju jezuitskega samostana (Zrinjskega cesta 9).

Vsi misijonski prijatelji vladno vabljeno!

Vprašanje živilskega trga

Prejeli smo: Pod gornjim naslovom smo brali v šte. 128 vsega lista razveseljujo vest, da bo morda le enkrat prišlo to vprašanje na dnevni red. To vprašanje se pojavlja večkrat letno in morda že več kot deset let, ostalo je pa vedno zopet samo — »vprašanje«.

Nad našim trgom se ne zgraja morda samo Ljubljana, ampak tudi vsak tuje, ki stopi čez Tromostje in se ozre proti Zmajskem mostu. Te barake ob Ljubljani v centru mesta, ki bi se jih morda eiganji kje v predmestju sramovali, bi že vendar enkrat lahko izginile. Kako naj se to vprašanje reši, to nas v podrobnosti ne zanima preveč. Čudimo se pa zadnjemu stavku te notice, »kako finansirati ta delas«.

Poznamo mesta, ki so si z tržnino že uređila lepe tržnice in te tudi s tržnino vzdržujejo. Ker pri nas to vprašanje ni od večera, bi se pri pravilnem gospodarstvu mestne občine že davno moral stekati del tržnine v poseben fond, ki naj bi se porabil v ta namen.

Ne razumemo namreč gospodarstva mestne občine. Moderne tržnice drugih krajev se vzdržujejo in spopolnjujejo z tržnino, pri nas si pa vsak mesar itd. postavi svojo barako sam in jo vzdržuje, tržnino pa spravlja mesto in porablja v druge svrhe.

Ker se štejem med prizadele tako na trgu kakor tudi kot mestni davkoplačevalec menim, da govorim v imenu večine, ako povdarjam, da za urejene tržne prostore more, ali bi vsaj moralo priti kritje iz v to svrhe že zbranih prihrankov pri pobiranju tržnine. Odločno smo pa vsi proti takim metodam, da bi se v naši prestolici še nadalje urejevalo to in ono na račun novih dolgov, katerih je menda že dovolj. Moderniziranje mesta po taki poti naj bi prenehalo, sicer bomo prišli kmalu do tega, da bodo dohodki mesta zadoščali samo za obresti dolgov.

Ureditve trga je nujna in skrajna potreba, a dolgovi naj bi bilo zadosti, sicer bo romalo tudi mesto pod zaščitno.

Morda se še kdo oglasi k temu vprašanju s treznimi predskoki, vendar mislimo, da novih dolgov ne bo nihče zagovarjal.

Tečaj za mojstrske izpite v Rokodelskem domu. Rokodelski pomočniki, ki se žele udeleževati tečaja za mojstrske izpite, ki se bo vršil pod vodstvom g. tajnika kr. banske uprave Fr. Sinka v Rokodelskem domu, naj pridejo drevi ob 8 k prvemu predavanju.

Dom visokošolk vladno naznanja vsem onim, ki bi stanovale v domu, da gotovo vložijo svoje prošnje do 10. septembra.

Nedeljski vlaki so se obnesli. Prva nedelja v septembru je bila tudi prva, ki je nudila številnim Ljubljancem možnost, da se počeni, to je za polovično vozno odpe-

ljejo na izlet na deželo. Izkazalo se je, da je odredba prometnega ministra bila izredno dobrodošla, zakaj v soboto in v nedeljo se je odpeljalo na tisoče ljubljancev na deželo, v glavnem na Gorenjsko, pa zelo mnogo tudi na Dolenjsko. V nedeljo zjutraj so vozili poleg rednih vlakov po voznom redu še izredni v presledku po pol ure za rednim. Vlaki so bili nabito polni tako, da so morali mnogi izletniki stati celo pot. Zvečer v nedeljo je bilo na ljubljanskih kolodvorih vidno, kako zelo se je dvignilo število izletnikov, zakaj iz vlakov so se vsipale množice v mnogo večjem številu, kakor ob najbolj vročih julijskih nedeljah. Kakor kaže začetek, bo nova odredba o polovični nedeljski vožnji dobrodošla ne samo ljudem, temveč tudi železniški upravi, ki bo imela od tega le dobiček.

Nesreča v tovarni. V tovarni Indus (Polakova tovarna) se je včeraj popoldne pri-

Mariborske vesti:

Bilanca mestnih podjetij za l. 1934

Maribor, 2. septembra. Nocoj je imel upravni odbor Mestnih podjetij sejo, na kateri se je obravnavala in sprejela bilanca za leto 1934. Bilanca bi se morala na načrto predložiti že v januarju letošnjega leta, zaradi tehničnih zaprek pa je delo polagoma napredovalo ter je dozorela za obravnavanje šele sedaj.

Kakor obračun za l. 1933, ki smo ga svoječasno podrobno obravnavali, je tudi obračun za l. 1934 sestavljen po računih, ki so se vodili po posameznih edinihah ter so bili šele pred letom dni združeni v knjigovodsko enoto. Ker so se pa pri vsaki edinihi vodili obračuni po različnih vidikih, je našla ta različen izraz tudi v gospodarskem obračunu in njegovih zbirnih številkah. Radi tega je primerjava z lanskim gospodarskim obračunom brez predhodne analize mogoča le v nekaterih postavkah in v omejenem obsegu. Zato bo šele gospodarski obračun za l. 1935-36 pokazal poslovanje MP v jasni luči, ker bo

Zavod šolskih sester v Mariboru sprejema v I. razred učiteljske šole učence, ki so dovršile 4 razrede gimnazije z nižjim tečajnim izpitom in bi želele vstopiti v redovni stan ali celo delovati v misijonih. — V zavodu se bo z letošnjim šolskim letom otvoril poseben tečaj za risanje, slikanje in modeliranje. Glade tega se je treba javiti pri predstojništvu zavoda.

Odbor za počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra v Mariboru mora v najkrajšem času zaključiti nabiralno akcijo. Pozivajo se vsi oni, ki so prejeli nabiralne pole ali bloke, da jih vrnejo odboru najkasneje do 15. septembra, četudi so prazni.

Poročila sta se v franciskanski baziliki uradnik Mariborske tekstilne tovarnice g. Sine Petan in gđe. Anica Birtičeva, heerka ugledne Birtičeve rodbine, ki ima znano restavracijo »Pri klavnicu«. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Nova dela na mostu na Mariborski otok. Te dni so začeli graditi delavci pri zasilenem oporniku mosta na Mariborski otok zagatno steno, ki bo deloma iz lesa deloma iz železa. Nova zagatna stena bo začasno ščitila provizorični opornik pred morebitnimi nevarnostmi, ko bo gotova, pa bo omogočala gradbo jeklenobetonskega opornika kljub visoki gladini Drave.

Maratonec premagal državnega prvaka. V soboto se je vršila na verandi Uduiona prireditve v boksu. Med drugimi je nastopil tudi Popo Kampič, član SSK Maratona proti državnemu prvaku Ipavicu, ki je za dve kategoriji težji od Kampiča. Kljub taki razliki se je Kampič z državnim prvakom kar igral ter ga sigurno po točkah premagal.

Mariborčani na streških tekmah. Danes je odpotovala na prvenstvo države v streljanju v Belgrad ekipa mariborskih strelcev, ki jo sestavljajo predlaskoletni državni prvaki prof. Pero Cestnik, akademik Tomo Majer, podpolkovnik Pajo Stanešič, knjigov. vez Robert Vukmanjič in puškar Dušan Hinič. Mariborčani, ki so letos vsi v dobri formi, imajo velike izgleda, da si osvojijo prvenstvo. Dosedaj so na vseh državnih prvenstvih zasedali z malenkostno razliko točk drugo ali tretje mesto.

Škrlatinka. Zadnje čase je obolelo v Mariboru veliko otrok in tudi nekaj odraslih za to nevarno boleznijo. Baje so jo zanesli v Maribor otroci, ki so se vrnili z letovanja na Pohorju. Mestni fizikat je ukrenil vse potrebno, da se bolezen ne razširi.

Združjenje trgovcev za okraj Maribor, levi in desni breg opozarja svoje člane, da morajo biti na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. trgovine ves dan zaprte.

Ni podzemski rov, ampak kanal. Veliko nevarnost je vzbudila med Mariborčani vest, da so pri kopanju temelja za pravoslavne cerkve našli podzemski rov, ki je vezal Mariborski grad z nekdanjo utrdbo na Piramidi. O takem rovu se je vedno govorilo in baje so pred 40 leti zasuli vhod, ki se je nahajal v mestnem gradu. Ravnatelj ban. arhiva prof. Baš si je včeraj zjutraj rov ogledal in ugotovil, da je to le podzemski kanal, po katerem so grofje Brandiš odpeljali potok, ki priteka od Treh ribnikov, ko so na sedanjem Jugoslovanskem trgu l. 1850 takratni tržnik spremenili v zelenjadni vrt. Kanal je zidan iz opeke, ki izvira iz sredine

Naše odre

opozarjamo, da je izšla prva igra Založbe ljudskih iger za 1935—36 in sicer Francela Brenka »POSLEDNJE USTOLIČENJE«, ki se je v nedeljo uprizorila na Poljani pri Prevaljah. Igra je 14. zvezek »Ljudskih iger« in obsega 166 strani. Pridejane so kompozicije prof. M. Tomca. Naročniki dobe knjigo v teku tega tedna. Knjigarniška cena igri je Din 24.—. Vse, ki se še niso priglasiili za naročnike, pozivamo, da to storo takoj, nakaar knjigo takoj dobe. Prva številka »Ljudskega odra« izide točno za 1. oktober. Dotlej izidejo po možnosti vse štiri igre, ki so zdaj zaradi tehničnih zaprek običale v tiskarni. Zahlevajte brezplačen prospekt! Pišite: Založba ljudskih iger, Ljubljana, Zarnikova 16.

Modni atelje

„Bazanella“ Gajeva 6. I.
zopet redno dela

petila resna nesreča. 33 letni delavec Kocijan Sattler z Ježice je dvigal okoli 100 kg težek zavoj usnja, pri tem pa se je predvignil in mu je počila hrbtenica. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

○ Zobozdravnik dr. Rodosegg zopet ordinira.

○ Če greste tudi Vi z nami v sončno Dalmacijo — v Split, Trogir, Sinj, Šibenik, na Ivar in na veselo trgatve grozja (4 dnevni izlet 20. septembra iz Ljubljane s posebnim vlakom) — se priglasiite takoj ali pa pošljite 200 Din na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojačnica.

sestavljen na podlagi pravilno razčlenjenega kontnega račta.

Ocenitev zgradb, zemljišč, strojev itd. se je v predmetnem obračunu izvršila po vidikih, kakor v prejšnjem letu. Po istih načelih so se izvršili tudi odpisi.

Gospodarski obračun MP za 1934 izkazuje stroškov 19.879.381,94, dohodkov 19.868.413,33, prebitka torej 89.031,39. Dočim je bil obračun za l. 1933 še pasiven za okroglo 300.000 Din, je drugi že aktiven. Po posameznih obratih izgleda obračun takole: Prebitke izkazuje vodovod 375.609,70, elektropodjetje 1.763.825,57, klavnic 480.618,11, skupno 2.620.053,38. — Pri manjkajih: Plinarska 75.150,46, gradbena uprava 249.182,26, premoženjska uprava 628.366,45, avtobusni promet 768.922,27, prodajalna MP 377,71, kopalnice 235.965,25, Mariborski otok 523.574,86, pogrebni zavod 49.482,73, skupaj 2 milijona 531.021,99 Din. Prebitke tedaj, kot že omenjeno, 89.031,39 Din. Obračun bomo prihodnjic še podrobneje analizirali.

preteklega stoletja in je tudi način vezave tedanj. Obstojo podzemski hodniki iz gradu na Piramido na prof. Baš odločno zanika.

Zagonetka nedeljskih požarov. Že četrto nedeljo smo imeli v mariborski okolici pod obronki Pohorja požar. Gorelo je gospodarsko poslopje posestnice Terezije Rojko v sredini Hoč. Požar je objekt popolnoma uničil. Gasilo je več požarnih bramb, med njimi tudi mariborski gasilec, katerim gre prvenstvena zasluga, da se je ogenj omejil na goreče poslopje. Baje je dobila posestnica že poprej grozljiva pisma ter je bil požar podtaknjen.

Celje

Romanje v Marijo Bistrico. V soboto je odpeljal posebni vlak 540 romarjev iz Celja in bližnje okolice v Marijo Bistrico. Med pojo so se romarji ustavili v Šmarju, kjer je bila procesija v župno cerkev in k. Sv. Rokn. V Rogški Slatini so si romarji ogledali zdravilišče. Po prihodu v Zlatar Bistrico se je razvil spreved k Mariji Bistriški. Ob 8 zvečer je bila rimska procesija. V nedeljo zjutraj je bila ob pol 5 sveta maša za romarje. Ob 7 je bil odhod v Rajhenburg, kjer je imel pridigo rajhenburški župnik g. Tratnik, sv. mašo je pa daroval g. Juri Mikulič, župnik iz Luč. Popoldne, po prihodu v Celje, so odšli romarji h kapucinom, kjer so bile litanije, blagoslov z Najsvetejšim in podelitev papeževga blagoslova. Vsi udeleženci so bili z romanjem zelo zadovoljni. Da se je romanje tako lepo izvršilo, je predvsem zaslugi gvarjana g. p. Ladislava.

Vojnim invalidom. V Celju (Dr. Zerjavova ulica) je razpisana trafika. Vojni invalidi, ki imajo po zakonu prednost, se pozivajo, da se v slučaju, če se zanimajo za to trafiko, zglašijo najpozneje do sobote, dne 7. t. m. v invalidski pisarni v Zdravstvenemu domu (v sredo ali soboto).

Dar Vincencijevi konferenci. G. Mihelčič Alojzij, ravnatelj podružnice Vzajemne zavarovalnice v Celju, je daroval Vincencijevi konferenci sv. Danijela 200 Din nameste venca na krsto pok. dvornega svetnika g. Frana Šukljeta Bog plačaj!

Stalno naraščanje brezposelnosti. Od 20. avgusta do 1. septembra je število brezposelnih, prijavljenih pri ekspozituri Borze dela v Celju, poskočilo od 294 na 315.

Novo mesto

Novo mrtvašnico na novem pokopališču bodo začeli v kratkem graditi. Izvršen je že bil ogled in tudi tozadevno dovoljenje banske uprave je že izdano. V mrtvašnici bo poleg drugih prostorov, kakor sobe za sečiranje, za grobarja in grobarsko orodje, tudi posebna soba za mrlice, ki so umrli za nalezljivimi boleznimi. Na eni strani mrtvašnice bo tudi vodnjak, kateremu bo dohajala voda po vodotoku, ki ga bo izpeljal iz mesta na pokopališče ljubljanski higijski zavod.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Delodajaleci, nameščenci in delavci morajo poznati zakone, priročnike in pravila, ako hočejo uspešno braniti svoje interese v svojem službenem razmerju: Obrtni zakon, II. popravljena izdaja, priredil R. Sterle, 40 Din, vez. 48 Din; Delovno pravo, razlaga socijalnih zakonov službenega razmerja, spisal dr. A. Reisman, 25 Din; Zakon o zavarovanju delavcev z naredbo ministra za soc. politiko o izvajanju zavarovanja po tem zakonu, 9,50 Din; Zakon o zaščiti delavcev iz zakon o inspekciji dela, 30 Din; Priročnik iz delavske in nameštenske socijalno-pravne zakonodaje, 10 Din; Zakon o uradnikih z dne 31. marca 1931, II. natis izpopolnjen s poznejšimi zakonskimi določbami in stvarnimi kazalom, 22 Din, vez. 34 Din; Uredba o draginskih dokladah državnih uslužbenecv in Uredba o draginskih dokladah drž. upokojencev, 6 Din; Zakon o drž. prometnem osojbu, 14 Din; Pokojninsko zavarovanje nameštencev po stanju l. IX. 1928 in sprememba pokojninskega zavarovanja od l. X. 1930 naprej, 10 Din; Zakon o tisku z dne 6. 8. 1929 in s spremembami in dopolnitvami do l. 3. 1930, uredil A. Mladič, 16 Din. Vse te zakone ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Vprašanje ljubljanske bolnišnice

Borba mladih zdravnikov

Spodaj zdravniških volonterjev z upravo bolnišnice je prinesel na površje več stvari, ki se kažejo preko enega stanja in zadevajo naravnost v narodno interese. Z ene strani je takšen pojav samo del splošnega problema v našem času, kaj in kako bi z mladimi ljudmi. Z druge strani pa naš slučaj ne meri samo na odnose v sami družbi, temveč kaže po svoji gmojni osnovi posebno barvo in posega k usodi ljubljanske bolnišnice.

Pogled po dvorani na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice. Ta spalnica je dosegla pretekli petek rekord posebne vrste: na 41 posteljah je spalo 65 bolnikov. Sedaj so nekaj bolnikov odpustili, tako da leži na 41 posteljah okrog 60 ljudi. Poleg postelj uporabljajo čez noč tudi bolniška nosila, na katerih spe bolniki.

Strajk traja že dobrih 15 dni, toda stvar se ni premaknila daleč še nikamor. Mogoče se zdi komu sredi množice stisk in težav med nami čisto brez pomena, kar se godi s 24 mladimi ljudmi, ko da je vse skupaj le njih lastna zadeva. Če pa pogledamo zdravniško delo, bomo lahko spoznali, da ga ne določajo samo osebna sposobnost in višina medicinske znanosti, temveč je način dela in njegov uspeh pogojen prav tako v materialnih rečeh, konkretno: v organizaciji in razmerah same bolnišnice. Tako se tesno povezuje med seboj položaj volonterjev, stanje bolnišnice in delovna narodna sila, kateri vse drugo služi. Danes je splošno znana stvar, da so prostori v ljubljanski bolnišnici že davno premajhni po številu in obsegu za maso ljudi, ki zmerom trka na njih vrata. Toda sama ugotovitev je presuha in ne pokaže prave podobe vsega, kar se bolnikom in zdravnikom godi. Človek bi se moral napotiti skozi tiste hodnike in pogledati, kako je v sobah podnevi in čez noč. Zlostno sliko daje že sam dostop, kjer en sam dežurni zdravnik sprejema številne bolnike, ki od vsepovsod prihajajo sleherni dan. Zgodi se, da mora hudo bolan človek čakati po šest, osem ur od časa, ko je sprejel, pa dokler mu ne najdejo kje koticčka, kamor bi se naselil. Vsi prostori v bolnišnici so do poslednjih možnosti izrabljeni: kar na hodniku pripravljajo gips in naravnavaajo zlomljeno kost nekemu, ki med tem leži kar na sobnem voziku. Po sobah ležijo skupaj starci in otroci, bolniki z gnojnimi vnetji in kostnimi prelomi, in tako dalje. Vzdihi in ječanja hudo bolnih in operiranih ne dajo čez noč do spanja niti manj bolnim, ki so z njimi pod pritiskom razmer v isti sobi, kar gotovo ovira uspešno zdravljenje in slabi bolnike. Počasno umiranje izgubljenih je na stęžaj odkrito opazovanju in še v smrtni stiki ostaja človek sre-

di žive gneče ran in bolečin. Kdor potem gre od tod, si je težko še ohranil vso vero v nauk o vrednosti človeka, njegovega dostojanstva in življenja.

V teh neugodnih prostornih razmerah in ob visokem številu bolnikov pa je prevelik tudi kvantiteta dela, ki je odmerjen zdravniku za preiskavo bolnikov. Zato je treba ljudi pošiljati k aparaturni, kjer gre stvar hitreje od rok, in so tako tudi v nepotrebnih slučajih stroški zdravljenja znatno povečani. Mnogi bolniki trpijo škodo, ker morajo drugim prepustiti svoj prostor in oditi domov, še preden je njihovo zdravljenje do kraja privedeno. S tem uspeh zdravniškega dela ni samo zmanjšan; temveč utegne biti popolnoma omanj. Potem je še mnogo ljudi, ki sploh ne morejo biti sprejeti v bolnišnico.

In položaj mladih zdravnikov pri tem? Ob tolikšni gneči dela ne pridejo najbrž niti do tega, da bi svoje teoretsko znanje do dobra pretehtali ob življenju. Gotovo pa nobeden izmed njih ne more misliti na to, da bi povečal svojo strokovno izobrazbo, ko nima nikjer ne knjig ne prostorov. Če premislimo to stvar, gre končno za strokovno višino cele skupine zdravnikov, ki jo bo čas pripeljal pač na vodilna mesta. Povrh vsega se morajo boriti še za skromni eksistenčni minimum: za hrano, stanovanje in za priznanje dela. Saj je vendar nekaj ironije na tem, da človek odgovarja po zakonih, ki ga zadevajo tudi materialno, za svoje delo, ki mu ne daje nobenih dohodkov. Ni čuda, da so se volonterji uprli položaju moderne priskledništva, kamor so potisnjeni, samo po-

Takole leže na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice po dva in dva skupaj v postelji. Ker postelje niso posebno široke, bolniki prav gotovo ne leže preveč udobno. Če upoštevamo še to, da marsikdo smrči, drugi zopet vzdihujejo ali stekajo, bi skoraj ne mogli verjeti, da bolnikom tako spanje mnogo zaleže.

glejmo majhen račun: povprečno 6 let vseučiliškega študija. 1 leto staža, po par let brezplačnega volontiranja, potem še človek 4 leta uradniški pripravnik — in postaja star.

Radi vsega povedanega postavljajo volonterji za svojo prvo zahtevo, da se poveča in razširi ljubljanska bolnišnica. Obenem postavljajo zahteve svojega eksistenčnega minimuma. Mislimo, da so simpatije slovenske javnosti in brezposelnih inteligentov na njihovi strani.

Blagoslov križa pok. Marjanu Benediku

K blagoslovu spominskega križa, ki se je vršil v nedeljo 1. septembra pod Jalovcem, so prihiteli pokojnikov oče, sestra Vera, brat Staniko ter veliko število njegovih tovarišev iz Strazišča, Kranja ter Ljubljane. Ob 10.30 je daroval sv. maso katehet g. Josip Zužek iz Kranja. Med daritvijo se je s sveto-pisemskimi besedami spominjal pokojnega Marjana, ki je iz ljubljani do narave žrtvoval svoje mlado življenje. Po sv. opravilu se je napotilo čez 40 turistov do Jalovečevega ozebnika, kjer je vžidan križ pokojniku z njegovim imenom in datumom nesreče. Tudi tu se je ob blagoslovitvi spominjal z lepimi besedami pokojnika katehet g. Josip Zužek.

Nato so še govorili učitelj g. Tone Vidic, g. Janez Bučer iz Ljubljane, pokojnikov tovariš na njegovi usodni turi in učitelj gosp. Zeljko Kriznar.

Ganljivo planinsko slavlje so zaključili straziški fantje z žalostinkami, ki so tako turobno a veličastno jeknile od sten Travnika in Jaloveca, da se je orosilo marsikatero oko.

Zobozdravnik-specijalist

Dr. Egon Bassin

ordinira od 9. septembra dalje.

Gledališka ulica 4. telefon 28-98
nasproti opere.

Nesreča z dinamitom

Ljubljana, 2. septembra.

V Podrečah pri Domžalah se je danes dopoldne pripetila huda nesreča. V tej vasi ima podjetnik Ciril Flerin kamnolom v hribu. Kamnenje sta lomila danes dopoldne 35-letni samski delavec Lovro Stefančič iz Zagorice in 31-letni poročeni delavec Jernej Malar iz Podgrada. Malar se je pripravljaj, da bi z dinamitom patrono razstrelil skalovje, v bližini pa je stal Stefančič. Malariju pa je dinamitna patrona nenakrat eksplodirala v rokah. V trenutku sta bila oba na tleh. Na klice na pomoč so prihiteli drugi delavci. Malar se ni mogel več sam pobrati, ker je dobil resne in življenjsko nevarne poškodbe. Pri eksploziji mu je namreč zlomilo nogo in hrbtenico. Stefančič pa je dobil le lažje poškodbe. Iz Domžal so telefonirali po ljubljanski reševalni avto, ki je oba ponesrečenca prepeljal v bolnišnico v Ljubljano.

Kamila krema

očisti kožo moli-
zolej, lišajev,
vnetij i. t. d. in jo ohrani čisto in svežo. V lekar-
nah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah. Glavna
zaloga za Ljubljano »Venus« pred postjo.

Najsvetejšim in v vsakdanjo sv. mašo, ki pa za dijakinje ni obvezna. Za pojasnila o spre-
jemu se je ustno ali pismeno obrniti na vod-
stvo Marijanišča, Kranj, Koblarjeva ulica.

Pozor! Tovarna testenin Pekatele uvedla je novo cenejšo vrsto pakovanja, ki stane le 25 par na kg. Kadar kupujete Pekatele zahtevajte jih le v paketih.

— Gasilska zajednica Dravske banovine vabi vse v Gasilskih župah Ljubljane - mesto in okolice včlanejene gasilske čete k polnoštevni udeležitvi obhoda po mestu v četrtek, dne 5. t. m. na pro-
večer proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Zbirališče gasilstva je pred Mestnim do-
mom na Kerkovem trgu, od koder bo odhod ob pol 10 zvečer. Prav tako naj se udeležijo te čete v petek, dne 6. t. m., dopoldne manifestacij Ja-
dranske Straže na Kongresnem trgu, za katere bo označen čas v dnevnem časopisu.

— Ponesrečeni. V ljubljansko bolnišnico so včeraj pripeljali 20-letnega Riharda Starkelija, trgovca iz Ptujja. Starkel je v Ptujju padel z mo-
tornega kolesa ter dobil poškodbe po vsem telesu. — V Depali vasi pri Domžalah so se splašili konji 59-letnemu trgovcu Francu Paloven, ki je padel na tla ter mu je voz zdrobil levo nogo. — V Ri-
nici je povozil neznan kolesar 11-letno kočjažvo hčerko Slavko Stefančičovo. Deklece je dobilo po-
škodbe na nogi.

— Mojanje v železu in črvesu, ščipanje v trebuhu. Majanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno sta-
bost-olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz
Josefovec grenčice

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 201 ob-
javljajo, da je prepovedalo državno pravdnstvo v
Zagreb prodajati in razšarjati brošuro »Sa skup-
štine u Novoj Gradiski«, ki je bila tiskana v Za-
grebu.

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani, Kongres-
ni trg 2. II. nadstropje (Trgovski učni zavodi), je
dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljšo
uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšimi progra-
mom, ki ga izvajajo samo prvostopne moči. —
Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, stroje-
pisni, stenografski in drugi specialni tečajni. Zavod daje
ustmeno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. —
Priporočamo!

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 7. septembra: Izdaja pri Novari. Dramsko gle-
dališče. Iven. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Nedela, 8. septembra: Ob 18. Kralj Edip. Letno gleda-
lišče v Tivoliju. Cene od 25 Din navzdol.
Ponedeljek, 9. septembra: Zaprlo.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 6. septembra: Akademija podmladka Jadranske
straže. Iven. Globoko znižane cene od 15 Din
navzdol. — Mazon. Slavnostna predstava v pro-
slavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.
Iven. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Sobota, 7. septembra: Mala Frougier. Iven. Znižane
cene od 30 Din navzdol.
Nedela, 8. septembra: Sveti Anton. vseh zaljubljenih
patron. Iven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Razpis abonmana za sezono 1935-36

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani razpi-
sne za sezono 1935-36, ki se odpre začetkom meseca
oktobra, gledališki abonmani.

Razpisanih je 5 abonmanov: stalna abonmana
Sreda in Četrtek, ki imata predstave redno ob sredah
in četrkih v dramah in operi, ter abonmani A, B in C,
ki imajo predstave v vseh dneh razen v nedeljo in praz-
nikov. Abonma velja za 38 predstav: 30 dramskih in 8
opernih odnosa operetnih.

Repertoar drame temelji na delih domačih kul-
turnih in na delih znamenitih predstavnikov slo-
venskih in drugih literarnih slovenskih del: Galla:
Brentanor, J. Kranjc; Direktor Campa, Medved; Kacilja-
nar, Pahor; Vintarji; dalje kratke slovenske dela,
ki so jih avtorji oblikovali, a se ne izvedli in v kolikor
bodo istresnata repertoarom zahtevam. Šeško-hrvatska
dela: Bogovičević Med včeraj in jutri, Vesnić: Putem
Iskustvena, Nikolačević: Na mrazu leta. Po možnosti
tudi po eno delo Nusiča in Krlježa, Češka dela: Machon:
Janusik, Gutova: Maria Antoinetta, Poljska dela:
Krasinski: Neboženska komedija, Huska dela: A. Tol-
stoj: Čar 1-odur, Gogol: Revizor, Bulgakov: Molier,
Skvinski: Tvoje dekle, Iz tve življenja, Scriber: Ko-
zarce vode, St. George: Junak dneva, Wildgans: Die
Irae, Galsworthy: Družinski oči. Iz klasične literature
se razpisar: Sophoklejev: Kralj Oedipus, dalje je v
napredu po eno delo znamenitih klasičnih Calderona de la
Borca in Lope de Vega, v spomin triletniškega njezove
smrti. Poleg imenovitih del so bodo izvedli tudi izre-
zabavne vsehine, kakor na primer: Drezgavce: Frak,
in Huska igra. Za mladino se bosta vstopila dve novi
mladinski igrli. V umetniškem ansamblu sta na novo vsto-
pila g. Severjela ter g. Stupica, kot gost režiser bo
tudi v tej sezoni sodeloval dr. Branko Gvetlica.

Repertoar opere: Opera bo zopet avtorizir-
na v skladu s poslednjimi slovenskimi deli: Krtar:
Zulmudar, Karel: Batra smrt, Marilja: Igra o Marilji,
Šostakovič: Lady Macbeth iz Mzenska in Šostakovič:
Katarina Izanbajeva. Dalje bodo na repertoarju: Mo-
zart: Figaroova svatba, Strauss: Kavale z rožo, Strauss:
Salome, Wagner-Regenzy: Kraljčin ljubljene, Doni-
zetti: Lucia di Lammermoor, Puccini: Madame Butter-
fly, Roca: Duhak, Rossini: Pepekla Angelina, Verdi:
Aida, Verdi: Ples v maskah, Opera bo izvajala:
Pasma-Balutka: Caribina Anaconko, Herce-Vale: Mam-
zella Nitouche, Millicker: Olja ta premočnatni grad,
Miličević-Mackeben: Madama Butterfly, Brodski:
Kraljica vrbica. V umetniškem ansamblu nastopajo na
novo dramatično pevka občina Olga Glisloper. Stalni
vost naše opere je ravnatelj konservatorija g. Juri
Bettinot, kot gosta bodo nastopili tudi tenar dr. Morie
Adrian in basist Rus Marjan. Ojačen je operni orke-
ster, možni zbor in stalni budet.

Cene abonmana. Abonma so plačuje v desetih za-
porodnih mesečnih obrokih. Prvi obrok takoj pri vpisu,
nadaljni obroki v naslednjih mesecih, vsak ob 15. v me-
secu. Cene so iste kakor lani in veljajo loža v parterju
51, I do 6 polno vlačeni abonma obrok 316 Din, urad-
ni abonma obrok 320 Din. Lože v I. redu 51, I do 5
polni 220 Din, uradniki 230 Din. Lože I. red 51, I do 5
polni 316 Din, uradniki 330 Din. Lože I. red 51, I do 5
polni 370, uradniki 390 Din. Partonni sedeži I. vrsta
sedeži 22 Din, uradniki 75, II. — III. vrsta polni 53
Din, uradniki 68 Din, IV. — VI. vrsta polni 76 Din,
uradniki 61 Din, VII. — IX. vrsta polni 70 Din, urad-
niki 58 Din, C. — XI. vrsta polni 60 Din, uradniki
53 Din, Bulonški sedeži I. vrsta 65 Din, uradniki 54
Din, II. vrsta polni 55 Din, uradniki 42 Din, III. vrsta
polni 45, uradniki 35 Din. Galerijski sedeži I. vrsta
sedeži 38, uradniki 38 Din, II. — III. vrsta polni 32 Din,
uradniki 25 Din, IV. — V. vrsta polni 25 Din, urad-
niki 20 Din. Cene stalnih abonmanov Sreda in Četr-
tek so na voljo v odstopni viziji.

Prijave za abonma se sprejemajo od torka 5. sep-
tembra dalje. Lanski abonment imajo rezervirane se-
deže do torka 30. septembra ponotna, od srede 1. se-
ptembra so vsa razpoložljiva mesta na razpolago novim
interesentom. Prijave za abonma se sprejemajo v zra-
val navedenih dneh od 10. do 12. in od 15. do 17. ure
v vozi dramskega gledališča. Vsak abonment bo prejel
med začetkom nove sezone 10 kuponov, na podlagi ka-
terih ima pri predstavah na prosti izbiri pravico do
10 odstopnega postaja od dnevnih cen.

Prijavi vabi vse prijavitelje Narodnega gledališča
v Ljubljani k polnplni abonmaji.

Poizvedovanja

Zlato zapustno uro je izgubila dama na zelenjad-
nem trgu. Najditevala, nosilca reklama Bata je izir-
gala iz rok ženska ženska, ki jo pozivamo, da jo izroči
na podlagi ali pa v Stomskovi 11 I. nadstropje.

Našim naročnikom! Položnice

so prejeli v nedeljo v »Slovenec« vsi p. n. na-
ročniki, da se z njo poravnava naročnina za me-
seec september 1935 in morebitni zaostanki iz
prejšnje dobe. Prosimo vkladno vse prizadete,
da se položnice poslužijo in čim prej mogoče,
da ne bo ovire pri dostavljanju lista.

Po teh položnicah p. n. naročniki tudi lahko
plačajo naročnino za »Ponedeljski Slovenec«, vendar naj se to vrhu srednjega dela izrečno
pripomni.

Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da
imajo pravico do »Slovenec« surnonezgodne
podpore samo oni p. n. naročniki, ki so imeli
ob času nesreče naročnino plačano vsaj za tisti
meseec, v katerem se je pripetila nesreča.

Oni p. n. naročniki, ki bi položnice trenutno
ne potrebovali, naj jo shranijo za prihodnje
plačilo ali naj pridobe z njo novega naročnika.

Naročnina za dnevnik »Slovenec«

Mesečno	Din 25,—
četrletno	Din 75,—
polletno	Din 150,—
letno	Din 300,—
Za inozemstvo mesečno	Din 40,—

Nedeljski »Slovenec« stane

Mesečno	Din 8,—
polletno	Din 48,—
letno	Din 96,—
Za inozemstvo mesečno	Din 10,—

★

»Ponedeljski Slovenec«

Tednik »Ponedeljski Slovenec« je dopolnilo
dnevnika »Slovenec«, ki ob ponedeljskih ne
izhaja. »Ponedeljski Slovenec« prinaša čita-
teljem v zanimivi obliki nedeljske novice iz
domovine in iz inozemstva. Posebno pazljivo
zasleduje življenje naših bratov za mejami.
Izčrpno poroča o vseh panogah domačega in
tujega sporta. Za onega, ki hoče biti o vseh do-
godkih točno poučen, je nujno potrebno, da si
polog dnevnega »Slovenec«.

»Ponedeljski Slovenec« stane

Mesečno	Din 5,—
polletno	Din 26,—
letno	Din 50,—
Za inozemstvo letno	Din 70,—

Neredi v Ljutomeru

Belgrad, 1. sept. Horvat Pavle, trgovec in
agent iz Male Nedelje, srez Ljutomerski, je prija-
vil, da bo priredil dne 1. septembra 1935 na glav-
nem trgu v Ljutomeru političen shod.

Načelnik Ljutomerskega sreza je shod prepo-
vedal in pravčasno to razglasil s pomočjo občins-
kih uprav po vsem srezu, s pripombo, da je zbi-
ranje ljudstva ta dan v Ljutomeru prepovedano.
Ta sklep ni bilo mogoče sporočiti Horvatu, ker se
ob napovedanem času ni zglasil.

Kljub pravčasni prepovedi, se je zbralo dan-
es ob 10 dopoldne na glavnem trgu v Ljutomeru
kakih tisoč oseb, ki so demonstrirale z zakonito
prepovedanimi vzkliki. Sklicatelji shoda, Horvat,
je bil obveščen, da je shod prepovedan. Obenem
je bil pozvan, naj svetuje svojim prijateljem, da
se razidejo. Temu se ni hotel pokoriti, marveč je
skušal imeti političen govor.

Orožniški starešina, ki je bil ondi z orožni-
ško patruljo zaradi ohranitve reda, je nato pozval
demonstrante, naj se razidejo. Ker tega niso ho-
teli storiti, so pripeljali gasilsko brigado, da de-
monstrante razženo z vodo. Tedaj pa sta bila iz
množice sprožena na orožnike dva revolverska
strela, na kar so orožniki oddali dva strela v
zrak. Ker pa to ni zaleglo, in ko je začelo iz mno-
žice padati nanje kamenje, so orožniki oddali tri
strele iz pušk, zaradi česar je ostal na mestu m-
rtvev Mavrič Alojz iz Vitanj v plufskem srezu, ran-
jen pa Medie Ivan, vinogradnik iz Sv. Boštke,
ptujski srez, in neka oseba, ki pa je takoj pobe-
gnila, in ki je še niso mogli dognati.

Nato so demonstranti pobegnili. Red in mir
sta bila vzpostavljena. Ranjenemu Medicu Ivanu
so nudili zdravniško pomoč.

Po vseh znakih sodeč, sta ljudi pozvala na
shod in organizirala izgrede na njem sklicatelj,
shoda Horvat, ki je sicer znan kriminalen tip in
ki je bil že opetovano kaznovan od policije, in
Ferenčič Josip, študent filozofije iz Sv. Boštke,
ki je komunistične smeri.

Horvat in Ferenčič sta izkoristila splošno
zmedo in pobegnili. Za njima je izdana tiralica
in odredjena njuna aretacija.

V Ljutomer sta bila takoj odposlana višji
uradnik banske uprave in višji orožniški oficir,
zaradi preiskave in nadaljnega zakonskega po-
stopka.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 3. septembra: 12.00 Simfonične skladbe na plo-
ščah 12.45 Vreme, poročila 13.00 Glas, obvestila, sporod
13.15 Veseljak venčkov (plošče) 14.00 Vreme, borza 14.00
Nekaj ribniških za deca (Jurec Andrejški) 14.30 Plošče
14.40 V doželi tarasovov (Rudolf Dostal) 15.00 Glas, vre-
me, poročila, sporod, obvestila 15.30 Nac, ura 20.00 Va-
kalni koncert gde, Anita Metzelova 20.40 Glasbena salo
(plošče) 21.15 Fantovske pesmi Bežigradaj pojo 22.00 Glas,
vreme, poročila, sporod 22.15 Kino orgle na ploščah 22.30
Glagijske plošče. — Konec ob 23.

Drugi programi

Torek, 3. septembra: Belgrad: 20.00 Radijski ab-
bum, postre koncert 22.15 Jazz — Zagreb: 20.00 Narodne
pesni, 20.45 Plošče 21.00 Chopinove klavirske skladbe
21.30 Harmonika 22.15 Narodne pesni — Dunaj: 17.30
Vokalni koncert 19.30 Zbor poje 20.10 Radijski orkester
in solisti 21.10 Baehove blavirskie skladbe in orgelske
skladbe 22.35 Opera glasba — Budimpešta: 20.00 Kon-
cert del Saint Saens, 21.50 Glasbena glasba 22.00 Jazz
in salonski orkester — Trst-Milani: 17.05 Komorna gla-
sba 18.40 Zadnji valček, opera, O Strauss — Rio-
de: 20.40 Pester program 22.00 Komorna glasba —
Praga: 20.30 Pester koncert 20.55 Debeli zbor 21.25 Ra-
dijski orkester — Varšava: 20.10 Radijski orkester 21.30
Operetna glasba na ploščah 22.05 Salonska glasba —
Berlin: 20.15 Pester program — Bratislava: 20.15 Pe-
ster program — Monakovo: 20.10 Ljudska igra.

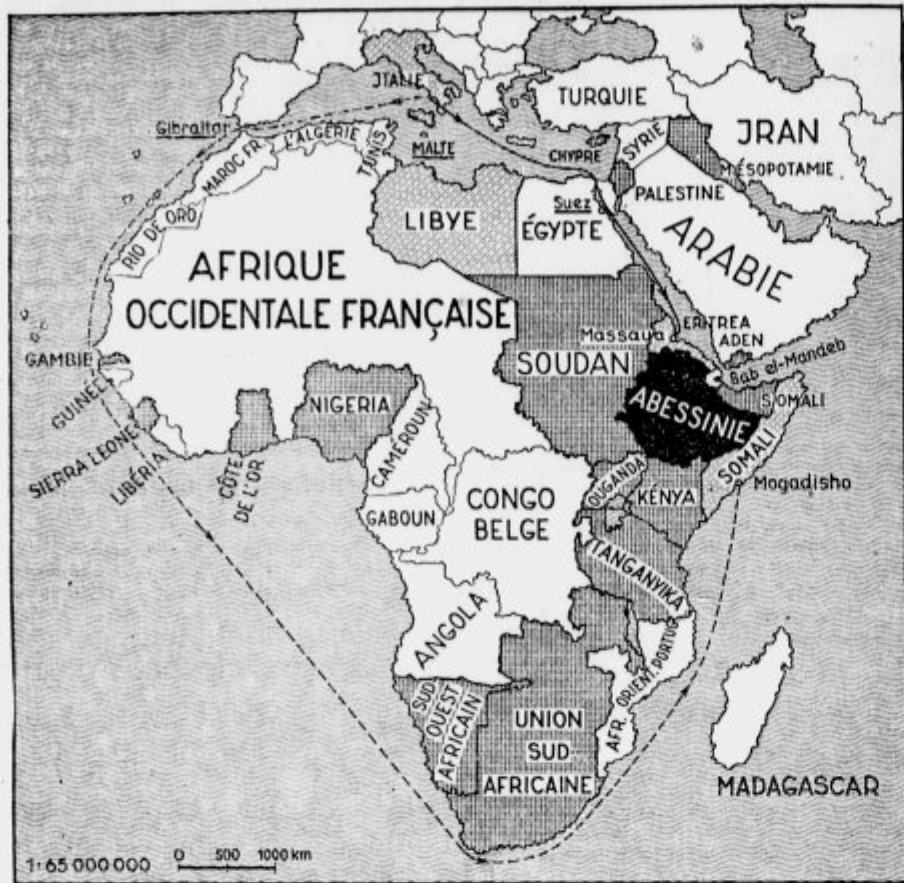
Naznanila

Liablana

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjina
trg 5; mr. Kuralt, Gospodarska c. 10 in mr. Bohinec
dod., Rimska c. 31.

Zakaj se Anglija brani

Gospodstvo Sredozemskega morja

Zemljevid svetovne oblasti. (Glej članek!)

V Parizu se je razbila konferenca Anglije, Francije in Italije. Italija je zahtevala, da zasede in razoroži Abesinijo. Anglija in Abesinija pa sta to zahtevo odbili. Pa je zoperstavljanje Anglije globlji pomen: pod angleško zastavo plove 10.500 trgovskih ladij z 25 milijoni ton teže. Gospodarski in politični pomen Angleške zavisli je od trgovskega in ladijskega prometa zlasti glede na Indijo po najkrajši poti Gibraltar—Suez—Aden.

Ze pred več desetletij je Anglija pisano gledala razvoj italijanskega prometa, ko so se Italijani zasidrali v svojih postojankah z letali in podmornicami v Marsali, Sirakuzu, Rhodusu, Tripolisu in Tobruku in ko se je njih ladijsko brodogradnja zmeraj bolj večala! Tem manj pa gre

v angleške račune to, da se je začela Italija politično uveljavljati ob Rdečem morju in zdaj se to — da bi zasedla Abesinijo, s čimer bi močno motila angleški samoohranilni načrt. Ze tedaj, ko so letos v Rimu sklenili, da bi Italija dobila 100 kvadratnih kilometrov severnega obrežja francoske Somalije, to je, Južno Eritrejo, je Anglijo bridko zadelo. Saj se konča meja med Južno Eritrejo in francosko Somalijo baš nasproti angleških utrd na otoku Perim, odkoder obvlada Angleška morski prehod med Rdečim morjem in zalivom pri Adenu. Zdar moreta Francija in Italija to morsko ožino na najožji točki po mili volji obstreljevati.

Sodelovanje italijanskih sil z jugovzhoda in italijansko-libijskih sil v severozahodnem Egip-

tu vzdolž afriške obrežne železnice do Aleksandrije-Kaira, bi radi železniških in cestnih prog ob Nilu in radi majhnega števila angleškega vojaštva v mirni dobi na vsak način slej ali prej privedlo do tega, da bi Anglija izgubila tudi Sudan in Egipt. Težko bi se Anglija upirala, čeprav bi dobila svoje vojaštvo iz Evrope, Britske Indije ali iz svoje Južne Afrike. Morska pot pri Tunisu bi bila zaprta radi utrd na Marsali in na otoku Pantelleria. Mimo tega bi prevoz angleških čet ogražali italijanski letalci in podmornice. Prav tako morajo britsko-indijska ojačenja pri Babel Mandebu računati z obstrejanjem iz laške južnoeritrejske vzhodne obale in zlasti z letalci in laškimi podmornicami pri Massani. Čeprav bi se Anglija zoperstavila Italijanom na svoji Somaliji in ob ugandski železnici na 1100 do 1300 km dolgi karavanski poti, ne bi nič zaleglo. Angleške čete bi mogle prihajati v Basro ob Perzijskem zalivu po 900 km dolgi sirski puščavski poti do sirske železnice vzhodno Jeruzalema. Šele od Jeruzalema dalje bi mogla Anglija pripeljati svoje čete v Suez. Prav tako bi se Angliji godilo pri prevozu čet iz Južne Afrike.

Z ofenzivo v Sudan in Egipt bi mogla Italija dobiti velikansko zaželeno severnoafriško kolonijo, ki bi segala od tunijske vzhodne meje preko Tripolisa—Cirenajke—Egipta—Sudana—Eritreje do ceste v Aden in bi s Somalijo in Abesinijo obsegala 6 milijonov kvadratnih kilometrov in imela 34 milijonov prebivalcev.

To kolonjsko kraljestvo pa bi ne imelo v rokah samo obe morski cesti pri Bab el Mandebu in Suezu, marveč bi se moglo radi bližine domače Italije uspešno in naglo braniti v zraku in po morju zoper vse sovražnike. Angleška pot po morju od Gibraltarja preko Suez v Aden bi bila v razdalji 6000 km ali 12 dni vožnje po morju v rokah italijanskih oblasti.

Da bi ne bilo hudih posledic, bi bila Anglija prisiljena imeti tudi v mirni dobi obilo vojaštva v Egiptu in Sudanu in bi morala zgraditi železniško progo od Assuana—Wadi-Halfa (500 km) in od Senuarja do konca ugandske železnice (1300 km). Medtem bi morala vzdrževati tudi številnejše egiptsko in sudansko domačinsko vojaštvo, dokler ne bi bile zgrajene te železniške proge in bi Anglija mogla z vlakmi hitreje dovažati svoje čete. Radi imenovanih ukrepov pa bi morali biti Egipčani bolj zavedni in ne bi smeli hrepeneti ko doslej po avtonomijah, a če bi Anglija to zahtevala od Egipta, bi ga kmalu izgubila in z njim še Sudan.

Anglija je prepričana, da zdaj ne gre za Abesinijo, marveč za svetovno angleško veljavo in da se mora pobrigati predvsem za gospodstvo v Sredozemskem morju, ki si ga je pridobila z Nelsonovo zmago pri Abukirju in Trafalgarju, ko je bilo premagano Napoleonovo brodogradnjo.

Gareth Jones, angleški časnikar, ki so ga kitajski roparji ujeli in kljub visokim odkupninam umorili — v družbi mongolskega lame Tevan-gjeja tik pred umorom.

SOS štirih danskih lovcev

Štirje danski lovci so se odpravili z motornim čolnom po kožo severnih živali, a jih je večni led zgrabil, da se ne morejo nikamor geniti in pošiljajo z radijem klice na pomoč (SOS). K ponesrečencem je odletel danski hidroplan v daljo 2500 kilometrov, ki se je moral boriti s hudimi severnimi viharji. Medtem je pa vse štiri lovce našla pomožna ekspedicija norveške ladje »Buskræ«, in sicer pri Kap Berlinu.

★

Otroci kričijo: »Mama, mama!«
Mati vsa prestrašena: »Za božjo voljo, kaj pa je?«
Otroci: »Očka pije vodo!«

Prakasna narava! Kako bi ubijal? Še ptička ne, še zajčka ne, niti ne leva!

Češkoslovaški zrakoplov „Zlin XII“

»Zlin XII« ima 120 do 125 km brzine na uro; prazen tehta 250 kg, z 2 potnikoma in gorivom 440 kg. Dolg je 768 cm, visok 186 cm, površina kril meri 12 kvadr. metrov. Novi zrakoplov je monoplan in ima 40 konjskih sil. — Preizkusili ga bodo s 1000 urnim letanjem in če se izkaže, bodo naredili več takih letal, ki jih bodo prodajali po 29 tisoč čeških kron (približno 50.000 dinarjev).

Stoletnica peresa iz jekla

Neki oglaš časopisa »Svabski Merkur« od 4. sept. 1835 nas spominja mladih dni jeklenega peresa, ki se je tedaj udomačilo med nami. Oglaš pravi: »Jeklena peresa najvišje popolnosti. Pravkar smo dobili odlična jeklena peresa iz nove tvarine, ki radi prožnosti jako prekašajo gosja peresa. Kdor ne verjame, naj se o resničnosti prepriča z lastno poskušnjo. Z jeklenim peresom moreš pisati štiri do pet tednov. Ducat stane 36 krajcarjev. Glasbena trgovina v Stuttgartu, Zumsteeg.« — Tako se je začel konec gosjih peres. Čeprav je novo pero težko zmagovalo in se je šele v petdesetih letih 19. stoletja radi cenene izdelave v tavninah popolnoma udomačilo, vendar so gosja peresa še zmeraj imeli naši dedje in zlasti na deželi jih dolgo niso hoteli zamenjati z novotarskimi.

Največji sadovnjak sveta

V Kubanu na Ruskem pripravljajo od leta 1930. največji sadovnjak sveta na prostoru 5500 hektarjev. Samo jablan bo 160.000. Pravijo, da bodo l. 1937. dobili 20.000 ton jabolk in hrušk, drugo leto pa že 30.000 ton.

Papež o Abesiniji

Konec avgusta je papež v vatikanski konzi-torijalni dvorani prebral dekret o čednostih lazarista Justina de Jacobisa, ki je v 19. stoletju prvi apostolski vikar v Abesiniji in je toliko dosegel z misijonstvom in tako svetniško živl, da je proglašen blaženim. Zaradi italijansko-abesinske razprtije, ki govori ves svet o njej, je bilo povsod veliko zanimanje za papeževe besede. Zares se je papež doteknil tudi abesinskega vprašanja in je iskreno priporočil mirno in pravično razrešitev te zadeve.

Najprej je opisal življenje Jacobisa in je proslavljal njegove, resnično duhovniške čednosti, s katerimi je postal uspešen misijonar, dobrotnik in oče Abesincev, kar je papež še posebej poudarjal in dodal: »Proslavljamo njegov spomin v trenutku, ko se za Italijo in Abesinijo zbirajo oblaki na nebu, ki vsebujejo skrivnost, katere se nihče ne more razvozlati. V tem zgodovinsko tako važnem trenutku hočemo dodati še nekaj besed: da opozorimo te in one in vse, da posnemamo veliki zgled čednosti

in junaštva de Jacobisa in kakor on — izpolnjujemo svojo dolžnost in upamo, še upamo, še zmeraj upamo na mir Kristusa v kraljestvu Kristusovem in zaupamo, da se ne bo ničesar zgodilo, kar bo nasprotovalo resnici, pravici in ljubezni.«

Brzjavka Ekumenskega sveta

V Ženevi, 25. avg. 1935. — Izvršilni odbor Ekumenskega sveta je poslal tole brzjavko papežu, Zvezi narodov in predsednikom Francije, Anglije, Italije in Združenih ameriških držav: Izvršilni odbor Ekumenskega sveta kot zastopnik mnogih krščanskih cerkv je bil na seji v Montreuxu globoko prevzet radi resnega pomena sedanje razprtije in radi velike nevarnosti za vojno med dvema krščanskima narodoma.

Svèt poziva vse krščanstvo, naj se strne v

Pax Romana

Med številnimi kongresi, ki jih letos prireja Češkoslovaška, je tudi XIV. kongres katoliških akademikov, ki so včlanjeni v organizacijo Pax Romana. Kongres je v teh dneh do 8. septembra v Pragi, Olomucu in Bratislavi. Protektorat sta prevzela vlada in episkopat. Iz inozemstva se je prijavilo 300 gostov. — Vsi delegati so dospeli 31. avgusta, a 1. septembra je bila svečana otvoritev s praškim nadškofom dr. Kašparjem na čelu. Sledila so v nadaljnjih dneh predavanja: Pravi kristjan in novi svet (dr. Silvester Brait); Kako se dandanes ustvarja pravi krščanski značaj (dr. K. Rudolf); Krščanske vrline v sedanji dobi (Martindale); Sindikalna delavnost organizacije katoliškega dijaštva (prof. dr. J. Gremand, generalni tajnik Pax Romana).

Dne 4. sept. bodo delegati v Olomucu, kjer jih bo sprejel olomuški nadškof dr. Leopold Prečan. Nato si udeleženci ogledajo Zlin z Bat'evimi stavbami in Velehrad, a 5. sept. bodo v Bratislavi, kjer bo spet zborovanje. Predavala bosta: prof. F. Hrušovskij; Katolištvo v Češkoslovaški in dr. J. Tiso. Tisk, služba katoliške misli. V Bratislavi bodo zborovale tudi katoliške akademice, uredniki katoliških univerzitetnih listov in katoliški medicinci in pravniki.

Kongres bodo svečano zaključili v veliki dvorani juridične fakultete Komenskoga univerze v Bratislavi pod častnim predsedstvom prelata msgr. A. Hlinke. Nato bo del zborovancev od 9. do 12. sept. odpotoval v Trenčinske Toplice in v Visoko Tatro.

★

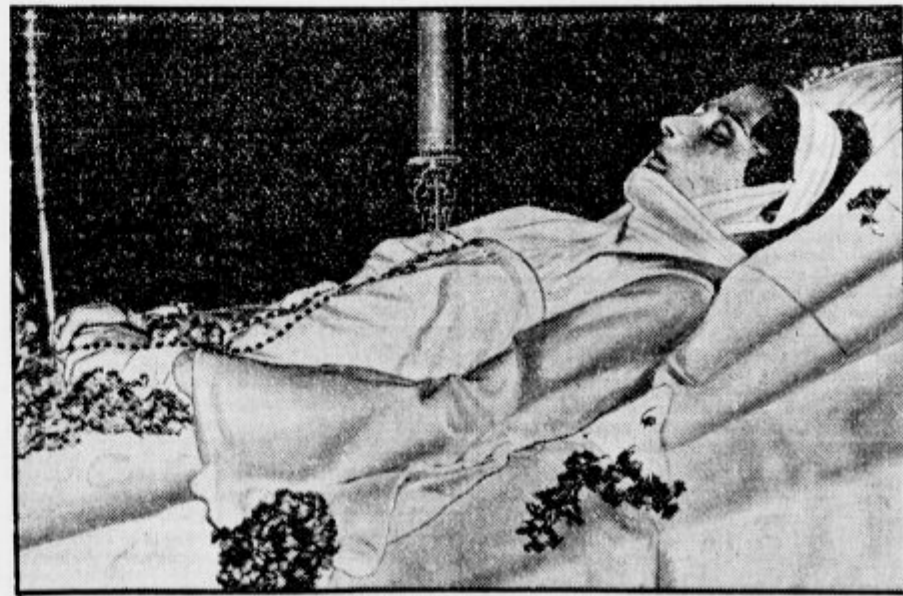
Kraj strašne nesreče belgijskega kraljevskega para ob Vierwaldstättskem jezeru, kjer se je kraljica Astrida smrtno ponesrečila.

Svetovna rasstava katoliškega časopisja

Zadnje nedeljo si je papež ogledal načrte paviljonov za svetovno razstavo katoliškega časopisja, ki jih bodo postavili na trgu Pigna v Vatikanu. Stavbe bodo dovršili še tega leta, priprave pa v prvih treh mesecih l. 1936. Aprila bo papež svečano otvoril razstavo, ki bo odprta do oktobra 1936.

molitvi in razodene, da bi bila vojna, ki bi se vnela, ne da bi posredovalo kako razsodišče ali se miroljubno rešila ta kriza, da bi bila taka vojna neznosna krivica sprico človeštva in greh zoper Kristusovo zapoved.

Svèt sporoča zaeno Zvezi narodov in državnikom vsega sveta, da je prepričan, da jih podpirajo vse krščanske cerkve, da se ne krši Briand-Kellogov pakt in da odvrnejo nevarnost vojne. Vojna bi bila nesreča, ki bi je ne bilo moč popraviti in bi prinesla neizmerno trpljenje milijonom nedolžnih človeških bitij. Brzjavko so podpisali: Germanos, tijaerski metropolit; Valdemar Ammundsen, danski, haderslevski škof; Marc Boegner, predsednik protestantske francoske cerkvene zveze, George Cicester, chechestrski angleški škof, in dr. V. P. Merrill za USA.

Rajua belgijska kraljica Astrida na mrtvaškem odru

Pospešujemo naš izvoz

Na proslavi 80-letnice obstoja Kat. društva tokod, mojstrov je nacel g. A. Rojina važno vprašanje naše izvozne politike in dejal med drugim:

Vsaka država stremi za tem, da vse one produkte, ki jih more izdelati v večji množini, kakor jo rabi doma, izvozi v inozemstvo. Vsaka država pospešuje, kar najbolj mogoče, izvoz svojega blaga, ker s tem na eni strani ustvarja možnost zasluzka za svoje prebivalstvo, na drugi pa dobi iz izvoza plačilna sredstva v svrhu plačila onega blaga, ki ga mora samu uvažati, in v svrhu plačila drugih obveznosti, ki jih ima napram tujim državam, na primer obresti za posojila itd.

Imamo pri nas mnogo panog obrti, ki bi ob pravilni izvozni politiki lahko delale za izvoz in s tem dale ogromno zasluzka nezaposlenim ter izboljšale splošen gospodarski položaj.

Vendar naša gospodarska politika ne upošteva potreb obrtnikov po izvozu, kar posebno drastično sledi iz naslednjega.

Vse države, ki jim je za napredek gospodarstva, podpirajo izvoz s tako nuenovanimi eksportnimi premijami. Eksportne premije obstoje v tem, da država plača izvozniku gotovo nagrado za ono blago, katero izvozi. Ta nagrada obstoji bodisi v direktnem plačilu, bodisi v tarifnih olajšavah pri transportu, bodisi v davčnih prestopih za izvoženo blago itd. Namen izvoznih premij je ta, da blago, izvoženo v inozemstvo, lahko konkurira z drugim blagom na

inozemskem trgu. Država kot taka pri izvoznih premijah sicer doprinese neko žrtve. Ta žrtve pa je obilo poplačana s tem, da je omogočen in pospešen izvoz, zasluzek cele vrste ljudi, ki bi bili sicer lahko brezposelni, in ima od teh ljudi direktni dohodek na tem, da ji morejo plačevati davke, kar bi sicer ne mogli.

Pri nas se na to ne jemlje nikak ozir. Razmere so take, da mora naš nasprotno takorekoč izvoznik plačati premijo za to, da sme izvoziti. Ta stavek je sicer na prvi pogled nekoliko predržen, vendar pa resničen, če upoštevamo sledeče:

Vsak izvoznik mora od izkupila za blago, prodano v inozemstvo, eno tretjino oddati Narodni banki po kurzu, ki je izdatno nižji, kakor kurz tuje valute na denarnem trgu. Na ta način dobi izvoznik za blago, prodano v inozemstvo za tujo valuto, v dinarjih manj, kakor bi mogel dobiti, če bi to tujo valuto prodal na svobodnem trgu. Efekt je ta, da je ta izvoznik od izkupila plačal Narodni banki ali državi en del izkupila za to, da je mogel izvoziti.

Dočim torej druge države plačujejo izvoznikom izvozne premije, pri nas plača izvoznik premijo za to, da sme izvoziti.

Če bi se v tem primeru združili rokodelci in obrtniki ter posredovali pri merodajnih krogih, bi se take stvari in še mnogo drugih podobnih ne dozajale ter bi nas pri našem razvoju ne ovirale.

Novi delniški družbi. V trgovinski register v Belgradu je bila vpisana te dni deln. družba Star, tvornica ultramarina in barv. Glavnica znaša pol milj. Din, 5000 delnic po nom 1000 Din. — Nadalje je trgovinsko ministrstvo dovolilo ustanovitev deln. družbe Okvir, delavnica za umetniške izdelke iz lesa. Glavnica znaša 1 milj. Din in je razdeljena v 2000 delnic po 500 Din nom. Za enkrat se vpiše 1000 delnic v celoti (500 Din), za ustanovne stroške pa se plača 20 Din. Ustanovni občni zbor je 28. septembra, vpis delnic pa traja od 12. do 14. septembra.

Prva cenitev evropske produkcije sladkorja. Po cenitvah znanega strokovnjaka dr. Mikuscha je ceniti evropsko produkcijo sladkorja v kampanji 1935-36 na 8.480.000 ton, dočim je znašala produkcija 1934-35 8.548.000 ton. Za Jugoslavijo znaša cenitev 75.000 ton v primeri s 63.000 tonami za 1934-35. Površina, posajena s sladkorno peso, je v naši državi narasla od 22.000 na 29.000 ha.

Znižanje cene za legitimacije K št. 12, K 13 in K 14 due 1. oktobra. Glavno železniško ravnanje je znižalo z veljavnostjo od 1. okt. 1935 dalje ceno za karte K 12, K 13 in K 14, ki veljajo za železniške popuste, od 5 na 2 Din za komad.

Esperantska razstava, ki jo priredi Klub esperantistov v Ljubljani v okviru letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesojma od 5. do 16. septembra, nam bo predložila resno stremeljenje naših esperantistov-borcev ter jih izpopolniti v tem tako važnem svetovnem obliu. Po besedah svojega mojstra in ustvaritelja esperanta dr. Samuena Hofa, hočejo esperantisti korak za korakom po vztrajnem delu doseči svoj plemeniti cilj v svrhu sporazuma in prijateljstva med vsemi narodi sveta.

Borza

2. septembra 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali le tečaji Berlina, Curriha in Prage, popustili so Bruselj, London, Pariz in Trst, dočim so narasli tečaji Amsterdamu in New Yorku.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8,35—8,45, na zagrebški borzi pa je ostal skoro neizpremenjen na 8,39—8,46, dočim je v Belgradu notiral 8,3309—8,4309. Grški boni so notirali v Zagrebu in Belgradu 33,40—34,10. Angl. funt je v Zagrebu popustil na 233,84—235,44, v Belgradu pa na 234,10—235,70. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,587—5,6875, v Belgradu pa 5,65 blago.

Ljubljana, 2. sept. Amsterdam 2958,15—2972,75, Berlin 1752,77—1760,65, Bruselj 734,18—739,24, Currih 1424,22—1431,29, London 216,38—218,43, New York 4335,01—4371,32, Pariz 288,46—289,00, Praga 180,91—182,02, Trst 350,81—359,90.

Zürich, 2. sept. Belgrad 7, Pariz 20,2475, London 15,2225, New York 307,—, Bruselj 51,5750, Milan 25,0875, Madrid 41,95, Amsterdam 207,70, Berlin 123,20, Dunaj 57,60, Stockholm 78,4750, Oslo 76,4750, Kopenhagen 67,95, Praga 12,71, Varšava 57,90, Atene 2,90, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,71, Buenos Aires 6,82.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila nekoliko slabša in so tečaji deloma popustili. Promet pa je še vedno relativno znoten.

Zagreb, 2. sept.: Državni papirji: 7% investic. posojilo 80,50—82,81, agrarji 45—47, vojna škoda promptna 371—373 (371), 9. 372,50 den., 10. 11. 372 bl., 12. 370—372, begl. obveznice 64,25—64,75, 8% Blerovo posojilo 81,50—84, 7% Blerovo posojilo 72,25—74,25, 7% posojilo Drž. hip. banke 75 den.,

7% stab. pos. 79—81. — Delnice: Priv. agrar. na banka 233—235, Trboveljska 95 den., Osj. sladk. tov 130—140.

Belgrad, 2. sept. Državni papirji: 7% investic. sko posojilo 82,50—83(83), vojna škoda promptna 370,50—371,50 (371), begl. obvez. 66,50—67,25 (64,25), 9. 66,50—67,25 (64), 8% Blerovo posojilo 82,50 den., 7% Blerovo 73,75—74,50 (73,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 75,50 den., 7% stab. pos. 82—82,50(82). — Delnice: Nar. banka 5000—5950 (5950), Priv. agr. banka 234,50—235 (235,50).

Ljubljana, 2. sept. 7% invest. posojilo 80—81, agrarji 45—46, vojna škoda promptna 371—373, begl. obveznice 63,50—64,50, 8% Blerovo posojilo 81—83, 7% Blerovo posojilo 72—73, 7% posojilo Drž. hip. banke 75—77, 7% stab. pos. 80 bl.

Žitni trg

Chicago, 2. sept. Danes je borza vsled praznika zaprta.

Novi Sad, 2. sept. Vse heizpr. Tendencia heizpr. Promet srednji.

Budimpešta, 2. sept. Tendencia: slaba. Promet: sreden. Pšenica: oktobar: 15,25—12—14 zaklj. 15,14—16; marec 1936: 16,10—15,96 zaklj. 15,94—96. — Rž: okt.: 13,62—65 zaklj. 13,55—56; 1936 mar. 14,15—13,90 zaklj. 13,90—92. — Koruza: sept.: 14,40—35 zaklj. 14,35 denar; maj: 14,70—52—55, zaklj. 14,54—55.

Položaj na žitnem trgu je čvrst. Tako se je za pšenico pri zelo majhni ponudbi zahtevalo že 125—127,50 za baško blago in 122,50—125 za sremsko blago. V ceni je narasla pri vojvodinskih mlinih tudi moka in sicer za 5 par. Izredno čvrsta je pa koruza, za katero je prav znatno povpraševanje. Italija je pripravljena — seveda v kliringu — plačati naše blago po 140 franko meja, kar bi prišlo pariteta Indija na 123. Toda tudi pri tej visoki ceni ni kupcev, ker je saldo v kliringu z Italijo že prekoračil 100 milj. Din in je treba čakati na plačilo nad poldrugi mesec. Naši izvozniki so doživeli neugodja pri izvozu v Nemčijo, pa nočejo sedaj na novo kreditirati Italiji.

Hmelj

Cuvajmo interese hmeljarjev, pod takim in slično donečimi nadpisi se obravnava sedaj v nekaterih listih stvarno pisani »Slovenec« članek, po čem bo hmelj, z dne 25. pr. m. in se skuša nekako zagovarjati ponesrečen prvi nastop tržnega nadzornika. Seveda se da vsak nastop opisati tako, kakor komu bolje služi. V interesu hmeljarjev v sezoni je vsekakor čim bolj pospeševati povpraševanje in omejiti ponudbo, ako hočemo doseči boljše ceno. In neglede na vse drugo je vprav v tem oziru bil nastop tržnega nadzornika ponesrečen, ker je vidno omejil povpraševanje, dokler se ni zadeva izgladila. Tekuči pa so ta čas seveda dobro izrabili ter z alarmantnimi vestmi o ustanovljeni kupčiji itd. plašili hmeljarje ter povzročili s tem še večjo ponudbo. Kdor pa se podrobneje zanima za način in učinek tega nastopa, se mora že obrniti na trgovce, zlasti inozemske, pa si bo kmalu na jasnem, če je vplival ugodno na gibanje cen ali ne. Še bolj nespretno zavijanje dejstev pa je pripisovati vedno večjo ponudbo članku, po čem bo hmelj. Kakor da se preje ni ponujalo in vprav v tem članku ne napreje ter predvsem opozarjalo na preuizke cene ter škodljivost prekomerne popustljivosti in ponujanja! Toda takim zavijanjem hmeljarji ne nasedamo in prekoslej odločno zahtevamo, da se hmeljarsko vprašanje že končno enkrat temeljito uredi. Gotovim ljudem, ki v kalnem bolj uspešno ribarijo, to seveda ne gre v račun in so jim razna krpanja in prerakanja ljubša. Toda na to se pri reševanju tako važnih gospodarskih vprašanj ne more in ne sme več ozirati.

Skok v višino: 1. in 2. Tomasi in Borrani (b) 185, Jugoslovan Mikš deli z enim Avstrijcem tretje in četrto mesto 180, Mohr pa z drugim Avstrijcem s 175 peto in šesto mesto.

Met diska: 1. Wotapek (A) 45,45, 2. Janausch (A) 44,50, 5. dr. Narančić (J) 42,65. Kleut je bil s 40,42 peti.

100 m: Italijan Rossi je s slabim časom 11 sek. zasedel prvo mesto. Bolni Bauer je tekal 11,1, 3. Mazzi (J) 11,1.

5000 m: Na slabem tekališču je bil prvi Italijan Betti 15,42. Bručan je bil s 16,06 tretji. Krevs s 16,17 šesti.

Olimpijska štafeta: 1. Avstrija 3:54,4, 2. Italija 3:40,1, 3. Jugoslavija 3:41.

Končno stanje: 1. Avstrija 98, 2. Italija 89, 3. Jugoslavija 75.

Redna seja ljubljanske hazenske podzveze je radi tehničnih ovir že danes v torek ob 20 v posebni sobi kavarne Evropa in ne jutri, kakor je bilo na željo nekaterih članov odbora določeno. Dnevni red je važen, zato naj pridejo vsi člani odbora.

ZSK Hermes, motosekclja. Seja sekcijkega odbora se vrši danes ob 20 zvečer v restavraciji »Keršič«.

Mengeš. V nedeljo je pri nas gostovala Slavija iz Ljubljane in zmagala z 2:1 (0:0) po lepi in zanimivi igri.

Kupimo

Suhe in sveže gobe male kupuje trvdka Artur Nachbar, Radeče. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, urvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Večjo količino mrve

za krave in konje kupimo. Ponudbe z vzorcem osebnostno v upravo Umobolnice na Studencu. (k)

Vinski kamen

vsako količino — kupuje po najvišji ceni SALUS, d. d., Ljubljana. (k)

Stare obleke, čevlje,

polštvo itd., kupujem in prodajam. Grem gledat na dom Mara Andlovic, Galusovo nabrežje 27. (k)

Ali ste že naša stranka?

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARAČIN

Občina ROGATEC naznanja žalostno vest, da je dne 1. septembra 1935 ob pol 4. uri umrl zaslužni predsednik, gospod

PRAH JAKOB

Smrtne oslanke spremimo dne 3. septembra 1935 ob 8. uri od hiše žalosne v Brezovcu na pokopališču v Rogatcu.

Čast njegovemu spominu!

Občina Rogatec.

Uredništvo in uprava »Kronike slovenskih mest« naznanjata, da je umrl njen prvi urednik

Lojze Slanovec

mestni uradnik

Pogreb pokojnika se je vršil v ponedeljek, dne 2. septembra 1935 ob 17.30 z Lončarske steze št. 10. Pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.

Uredništvo in uprava »Kronike slovenskih mest«

Sport

Lahkoatletski dvoboj Jugoslavija-Italija-Avstrija

V nedeljo se je vršil v Vidmu (Italija) lahkoatletski troboj med našo, avstrijsko in italijansko reprezentanco. Zmagala je Avstrija, kar ti Italija je imela svojo prvo garnituro v Berlinu, Jugoslavija pa vsled blesti, odnosno nujnega zadržka nekaterih atletov tudi ni mogla postaviti vseh svojih najboljših moči. Doseženi so bili ti-le rezultati:

110 m z zaprekami: 1. Ivanović (Jugosl.) 15, 2. Leitner (Avstrija) za prsa. Banščag (J) je bil peti.

Skok ob palici: Bakov (J) je s 3,60 postavil nov jugoslovenski rekord, pa je zasedel četrto mesto. Prvo in drugo mesto sta si delila Avstrija Huber in Proksch s 3,91, kar pomeni nov avstrijski rekord.

Met krogla: 1. Confal (A) 14,91 (nov avstrijski rekord), 2. Kovačević (J) 14,66, 3. dr. Narančić (J) 14,15, italijanski rekorder Bononci 13,84

400 m: 1. Rinner (A) 50, Jugoslovan Niklazi je bil četrti 51,8, Banščag pa šesti 52,5

1500 m: 1. Mastroloni (I) 4:08, 2. Goršek (J) je bil peti 4:13, Czurda pa šesti 4:21,8.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Šofer
vojaščinu prost. išče nameščenje. Službo nastopi takoj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 10731. (a)

Vajenci

Vajenca
močnega, poštenega, dobrih staršev, z dežele — sprejemem takoj. Dolničar, Ljubljana, Poljanska cesta št. 51. (v)

Starejšo učenko
za kuhinjo, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 10741. (v)

Službodobe

Organist-eceljanec in cerkvenik
Razpisuje se služba organista-cerkvenika pri dek. župni cerkvi v Trebnjem. Prednost imajo večji taborarji, godbe in zadrževalne poslovanja. Rok prijavitve je 20. september, nastop službe po vseh svetih. Išče se boljša plača. Plača je razmeroma dobra. (b)

Žensk. ali moško moč
sprejme prvovrstni modni salon v Ljubljani — izključno samo za kostume in plašče. Mesto stalno. — Pismene ponudbe z navedbo plače pod šifro »Stalno« 10745. (b)

Pouk

Franc. otroški vrtec
pod strokovnim vodstvom od 2. septembra od 9—12 dnevno. Istotam konverzacijski tečaj za odrasle in šolsko mladino v francščini in angleščini. — Fugnerjeva 17, Tabor, priložje. — Informacije od 11 do 3. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana Krekov trg 10.

Hranilne knjižice
prodaste ali kupite najbolje potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

Širite »Slovenca«!

Dijaki

Dijakinjo
ne pod 15 let — sprejme fina rodbina na stanovanje s hrano. Poizvedbe: Dvorakova ul. 6, I. nadst. (D)

Dijak išče stanovanje
v bližini obrtne šole s hrano ali brez. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 10725. (D)

Dijakinjo
nižjih razredov, z dežele, sprejemem na hrano in stanovanje. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 10734. (D)

Dijakinjo
sprejemem v centru. — Pomoč pri učenju. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10730. (D)

Dvema dijakoma
oddam solčno sobo z elektriko. Debeve, Gosposvetska c. 10/II. (D)

Dva dijaka (-inji)
sprejme boljša družina. — Novi trg 1. pri Turin. (D)

Dve mlajši dijakini
sprejemem v lepo stanovanje s hrano. Naslov pove upr. »Sl.« pod št. 10740. (D)

Stanovanja

ISČEJO:
Dvosobno stanovanje
išče štiričlanska družina z odraslimi otroci za oktober, november, v mestu ali bližini. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Mirna stranka« št. 10599. (c)

ODDAJO:
2 enosob. stanovanji
s pritlikinami oddam s 1. oktobrom mirnim strankam, ali 1 trisobno s kuhinjo. — Vsak 13. mesec brezplačno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10735. (c)

Dvosobno stanovanje
oddam. — Poljanska cesta št. 25. (c)

Prazno sobo
oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10737. (c)

Posestva

Manjše posestvo
kupim v lepem kraju z event. žago, blizu železnice. — Ponudbe upr. »Slovenca« pod »D. Z.« št. 10722. (p)

Dvodružinsko hišo
novo, voda in elektrika v hiši, solčna lega, Zgornja Siška, za pekarno Pirc št. 262 — prodam. (p)

Glasba

Dobro Vam popravi vijolino, čelo in druge instrumente le strokovnjak.

Inštrumenti, strune, potrebščine na zalogi.

J. Dorjak, Ljubljana, Stari trg 15

Muzika

prodaja klavirje, harmonije, violine, kitare, strune in vse glasbilske potrebščine. — Popravila in uglaševanja glasbila strokovniško in najceneje. Izposojevalnica klavirjev.

Ljubljana Miklošičeva cesta št. 4

Prodamo

Tvrška Stanko Florjančič

železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmajskem mostu, odprodaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehnične itd., po najnižjih cenah (vohod skozi dvorišče). — V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov.

Trboveljski premož.
suha bukova drva, carbo-pakete in ogelje prodaja Bartol Anton, Trčeva 46. Telefon 35-40

Spalnico
skoro novo, ugodno prodam. Ogleda se v Spodnji Siški, Podjunska ul. 21/I.

Pravkar izšlo!

Ob petnajstletnici plebiscita!

France Brenk

Poslednje ustoličenje

Slavnostna ljudska igra v petih delih.

Ljudskih iger 14. zvezek.

Str. 166

Kompozicija prof. M. Tomca v prilogi.

Založba ljudskih iger je dala s to igro vsem našim odrom priliko, da dostojno proslavi spomin na 15. obletnico nesrečnega koroškega plebiscita. Pa tudi vsakdo, ki bi si rad poklical v spomin dogodek ustoličenja, bo z užikom prebral nazorno in krepko zajeto Brenkovo igro; knjižica bo zato našla pol tudi v naše šole in vse naše knjižnice.

Cena broš. 24.—.

Knjiga je med rednimi izdaji Založbe ljudskih iger za 1935.—36. Za letno naročnino Din 60 se dobe še tri igre (Božična igra, Igra o dobroti, Voda) ter mesečnik »Ljudski oder«.

Založba ljudskih iger, Ljubljana Zarnikova 16.

Za šolarje

dobre in cenene obleke — si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (I)

Dekliške klothaljice

za šolo, v najnovijih fazonah, vse velikosti od 7 let — od 45 Din naprej nudi F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (I)

Otroške vozičke

moderne, po tovarniških cenah — prodaja »Novela«, Frankopanska 21, Šiška. Ne zamudite ugodne prilike! (I)

Ia breskve

debele, kg 4.50 Din; Ia. jabolka, namizna, 3—3.25 Din — franko vsaka postaja razpošilja po 40 kg košare G. Drechsler, Tužla. (I)

Prodam:

nov motor za izmenični tok 380/220 volt 1.1 Kw, en motor za istosmerni tok 150 volt, ½ Kw, in en pletilni stroj št. 3½ x 80 cm, in navijalni stroj z 12 vreteni. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10640. (I)

Prodam

več deklških oblek od 5 leta in damskih jesenskih pod lastno ceno. Mihaliček, Stritarjeva 7/III. (I)

Obrt

Otomane

od 430 Din naprej, in vsi drugi tapetniški izdelki po najnižjih cenah pri Dolničar v St. Vidu nad Ljubljano (nasproti cerkve). (I)

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi svojega dragega soproga, brata, strica, svaka, gospoda

Pepita Ranzingerja

smo prejeli obilo ganljivih izrazov sožalja. Vsem se najiskreneje zahvaljujemo.

Posebej naj še velja naša zahvala prečastiti duhovščini, gospodu župniku Francu Markežu za tolažilne besede ob odprtem grobu, zagorski gasilski četi za častno stražo in ostalemu gasilstvu, pevcem za žalostinke, darovalcem cvetja in prav tako vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Bož vsem obilo poplačaj!

Zagorje, dne 2. septembra 1935.

Franciška Ranzinger in sorodniki.

Tinčkove in Tončkove prigode

118.

Mir pred viharjem.

Lepega solčnega jutra je Tinček predlagal Primožku: »Primožek, veš kaj? Pojdivo po ostanek zaklada! S splavom bomo mnogo hitreje tam.«

Primožek je bil zadovoljen in Tonček tudi. Tinček pa je še — nič hudega sluteč — navdušeno pristavil: »Imeli bomo zelo prijetno vožnjo. Samo pogledite, kako je danes vse tiho in mirno naokrog. Niti enega krokodila ni videti v reki.«

Našim mladim prijateljem se pač ni sanjalo, da jim je nova nevarnost tik za petami. Za debelom starega drevesa je oprezovalo oko orjaškega ljudožrca. Bogve, kakšne namene je imel, grdnut?

ZAHVALA. Vsem, ki ste našemu predobremu soprogu, očetu, staremu očetu, tati, svaku in stricu, gospodu

VALENTINU SLAVCU

revidentu drž. žel. v pokou

lajšali trpljenje in mu nudili duhovno tolažbo, vsem, ki ste ga zadnjikrat spremili na njegovi poslednji poti, vsem, ki ste darovali lepega cvetja ter vsem njegovim sorodnikom, številnim prijateljem in znancom, se najiskreneje zahvaljujemo. Bož povrni! Sv. maša zadušnica se je brala 2. septembra 1935 v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 3. septembra 1935.

Rodbini Slavec, Tächl

ZAHVALA. Za premnože dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ustmeno in pismeno ob izgubi naše ljubljene

ANICE RAZLAG

poštne kontrolorke

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se vsem gajtopleje zahvaljujemo. Prav prisrčna hvala gospodu direktorju pošte dr. Tavzesu, kakor vsemu ostalemu osebju pošte, godbi pošte, zastopnikom Sokola I Tabor, Kolašicam Moste in vsem ljubim prijateljem in znancom za spremstvo na njeni zadnji poti. Toplo se zahvaljujemo tudi g. prof. dr. Demšarju za tolažilne obiske in sv. popotnico.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 4. septembra ob pol sedmih v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 2. septembra 1935.

Zalujoči ostali.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubljanska zgodba mlade duše

Vrata se odpro sama od sebe široko na stečaj in svetloba zavalovi zdaj jasno in milo prav sem do njegove postelje.

Oh!

Oh!

Skozi neskončno morje svetlobe pred pragom prihaja ljubezniva gospa. Moder plašč jo ogrinja — z glave se ji vije bel pajčolan. Dvanajst zvezd se spleta v bleščeč se venec.

Ivan jo spozna takoj.

»Zdrava Marija!« jo pozdravi in groza ga spreleti. Gospa stopi čez prag. Tedajci zagleda bolnik, da mosi gospa pod plaščem dete. V viharju blaženosti plane kvišku in razprostre roke:

»Nebeška Mati, svoje Dete si mi prinesla?«

Čez mlo blaženi obraz se razlije Gospe smehljaj. Tik, čisto tik postelje stopi in se sklone nadenj.

»Da, svoje Dete sem ti prinesla, Ivan. — Na, pogledj, — kako je ljubeznivo!«

Gospa privzdigne plašč. Dete ji spi na sru in trepetajoč sijaj ga obžarja. O nebeško sladko, malo, nežno Dete, kakor rože in sneg! — Svetlo zlate kodre ima na glavi, ali pa so nemara nakodrani sončni žarki? Ivan sedi in strmi. Sree mu hoče počiti od blaženosti.

»Mali Jezus — mali Jezus —,« šepeta in se divi. Tedajci Dete celo odpre oči in ga pogleda.

Bog Oče, Bog Sin in Bog Sveti Duh ga gledajo iz smehljajočih se oči tega Deteta.

Ivan gine od ljubezni. Ne more najti nobene druge besede več.

Mati božja mu reče:

»Na Salzburškem tam leži ubog grešnik na smrtni postelji. Boji se pravičnega Boga. Kako žalostno je to. K njemu moram pač sama. Mi je vedno na čast prižigal lučko. — Bi hotel ta čas popaziti na moje Dete?«

Ivan more samo še pikimati. Nekolikanj zaskrbnjeno ga pogleda Marija. Potem pa ji zasijejo čudovite oči in pogleda Ivana po vlažnih laseh.

»O,« reče vsa vesela, »tebi lahko pustim svojega Jezusa. Imaš vse prazne roke! V teh rokah mu bo dobro!«

Ivan ji privije glavo v roko.

»Da, prazne,« zašepeta blaženo, »tudi gosli nimam več.«

Omahne vznak na podglavnike. S spoštljivimi rokami zavije Mati božja Dete nekoliko tesneje v belo plenico in ga rahlo položi Ivanu na prsi.

»O Gospod, nisem vreden,« moli bolnik in mahoma mu je, kakor da je zdaj le postal mašnik, ki sme nositi Najsvetejše.

Komaj opazi, da je Mati božja odšla in da sijaj v hramu ugaša. Ne vidi ničesar razen ljubega božjega Deteta na svojem sru in vse bolečine in reve kar padejo od njega.

So to že nebesa?

Ko stopi Črnačka v hram, je v njem vse tema. Le tenke, shujšane roke bolnega dečka se svetijo kakor vosek, ki sije skozenj slabotna luč. Drži jih knjišku na prsih, kakor da varuje kaj nad vse dragocnega.

Starka obstoji na vratih in si ga ne upa poklicati. Potem prinese luč z ognjišča in stopi k postelji.

»Ivanek,« zašepeta plaho. Bolnik je ne sliši. Ko mu pogleda v obličje, zastri in nekaj neznanega jo blaženo pretrse.

Da bi mu bilo obličje tako lepo in bi mu tako sijalo, ga ni videla še nikdar.

Noč mineva. Črnačka kleči ob stolu in moli. Ivan šepeta blaženo pred se.

Dete Jezus zabeblja:

»Bi šel rad z mano v nebesa?«

»Kako rad,« odvrne Ivan, »kako rad!«

»Sem se te že tako močno veselil! Te imam tako rad!«

»Moj mali Jezus — moj mali Jezus —!«

Gledata si iz oči v oči in ljubezen jima žari iz njih.

O, kakšna blažena noč je to!

Od frančiškanskega zvonika zadoni sveto jutro. Dan se bliža. Nedelja Laetare se je zazorila. Po temnih cerkvah začno zdaj mašniki vsak čas zorno mašo in bodo molili:

»Veseli se, Jeruzalem, zberite se vsi, ki ga ljubite! Veselite in radujte se, ki ste bili žalostni!«

Od veselja vriskajte in naživite se na prsih, ki vas tešijo.

Kako sem se razveselil, ko so mi rekli: V hišo Gospodovo pojdemo!«

Skozi tiho jutro pride stari Egidij. Prinesel je Ivanu vina. Pozneje bi tako spet ne utegnil. Ko stopi v izbico, vidi tudi on, kako se svetijo roke bolnemu dečku. Poklekne k postelji in momlja:

»Čudež, Črnačka, čudež!«

»Konec se bliža,« zamrmra starka z rosnimi očmi. Ta trenotek spet zapoje kos.

Stena se razlije v luč in daljo. Iz slepeče svetlobe stopi naša ljuba Gospa in za njo se gnete truma nebeske vojske v izbo. Vsa nebesa bleste okrog borne smrtno postelje.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica